

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENE

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Kralj-zaveznik

Teden dni smo imeli romunskega kralja Karola v gosteh. Dva dni je bil pri knezu-naměstniku na Brdu pri Kranju, torej še posebej gost naše lepe Slovenije. Od tu je potoval v Mišolac na južnem Jadranu k svoji sestri kraljici Mariji, ki s svojo družino tamkaj preživlja letne mesece. Čez Split in Zagreb se je vrnil nazaj v svojo domovino. Obisk romunskega kralja je bil čisto zaseben. Zato so odpadli vsi uradni sprejemi in tudi vse priliko, da bi mu bila država kot takšna in vsa naša javnost mogla izkazati čast, ki gre vladarju k moči in veljavi dvigajočega se romunskega naroda, našega zvestega zaveznika skozi vsa sedaj že dolgo doba burnih povojnih let. Sprejeli smo ga prijateljsko, kot domačina in ga pustili, da je mirno, kot da bi bil doma, užival svoj kratki oddih v najlepših predelih naše države, v slovenskih planinah in na obalah našega Jadrana. Mesto oficijelnih ceremonij pa je dihalo okrog njega polno in zdravo življenje našega naroda, ki ga je Kralj Karol mogel videti sredi vsakdanjega dela. Izrazi prijateljstva, ki jih je ob poti med našim ljudstvom nabral, so mu dokaz, da pri nas za prijateljstvo do Romunije niso potrebne posebne priliko niti uradne pobude, ampak, da tvori del naše narave, da je vedno živo, vedno tu, stalno in neomahljivo, pripravljeno, da vsak hip stopi v dejanje, kadar bi to zahtevale dneve okolščine. Mislimo, da je bil kralj Karol tega pojva bolj vesel, kot burnih pozdravov, ki običajno spremljajo uradne obiske vladarjev. Zaveznictvo med Romunijo in Jugoslavijo je prešlo iz pisarn zunanjih ministrstev v življenjsko bit ljudstva. To je uspeh, kot so ga le malokatera zaveznictva v zgodovini dossegla.

Ko pa že govorimo o obisku romunskega vladarja in čeprav smo omenili njegov zasebni značaj, se vendar ne moremo premagati, da ne bi podčrtali tudi njegovega političnega pomena v okvirju sodobnih trendov v zunanji politiki tistega dela Evrope, kjer prebivamo Romuni in Jugoslavi. Sicer ni bilo izdano nobeno uradno ali poluradno poročilo o vsebini političnih razgovorov, ki jih je kralj Karol imel, ko je, preden je prišel v Jugoslavijo, obšel Pariz, London in Bruselj s predstavniki zapadnih držav in ki jih je nadaljeval brez dvoma tudi pri nas v Jugoslaviji. Vendar ni prav nič težko uganiti, kateri so bili predmeti, ki jim je posvetil prvenstveno pozornost. Tik pred konferenco Male zveze, ki se bo na koncu tega meseca zbrala v Sinaji v Romuniji, stojimo. Neboj vprašanj leži na zeleni tleh, okrog katere bodo sedli zunanji ministri treh zaveznih držav. Nekatera med njimi so prav usodnega značaja. Treba jih je vsestransko proučiti, preden bo na konferenci padla odločitev. Romunski kralj, ki v svoji državi osebno vodi zunanjo politiko, je bil prvi poklican, da priinese potrebno luč, ki bo ta vprašanja — ki jih bomo skušali mimogrede naštet — razsvetlila tako, da bomo pri odločitvi zadeli na tisto pravo rešitev, ki odgovarja življenjskim potrebam vsake izmed treh zaveznih držav posebej kakor tudi skupnim potrebam trojeve same.

Prvo izmed teh vprašanj je nedvomno obnovitev prijateljske pogodbe s Francijo, ki je bila sklenjena leta 1927 in letos jeseni poteče. O potrebi obnovitve nikdo ne dvomi. Toda vtis imamo, da so se od nekdaj pojavili neki pogoji, ki delajo obnovo prijateljske pogodbe s Francijo odvisno od nekaterih notranjih sprememb v zavezniki pogodbi Male zveze v tem smislu, da bi bilo potrebno dolžnosti zaveznih držav razširiti na skupno obrambo vseh meja držav Male zveze. Ni naša stvar na tem mestu dajati nasvete. Državniki, ki vodijo usodo prizadetih narodov, bodo ob pravem času sami pretehtali položaj, sami precenili pogoje in možnosti za spremembe pravilnika Male zveze. Omenili smo to samo v zvezi z obiskom romunskega kralja, ki je v tem oziru prinesel z zapada sveža poročila o željah zapadnih velesil glede bodočega političnega razvoja na našem evropskem prostoru. Njegovo potovanje je s tega stališča torej neprecenljive vrednosti, ker je nam vsem nudilo možnost, da v miru in zatišju počitnice dozorijo sklepi, ki bodo dali končnoveljavno smer naši politiki.

Drugo vprašanje, ki je dejansko s prvim povezano, tiče nedavnih razodetij glede romunsko-sovjetske meje. Zvezna pogodba, ki sta jo pred nekaj tedni sklenili Poljska in Romunija in ki določa, da je njeno ozemlje neprestopno za katerokoli armado, na zapadu Evrope ni zadelo na polno razumevanje. Evropski zapad vidi v prizadevanju srednjih in malih držav, da se izločijo iz velikih trendov med velesilami in ostanejo nevtralne ter posvetijo vso svojo pozornost le obrambi svojih lastnih meja, vedno neko tajinstveno politiko, ki da služi neiskrenim ciljem. Tako se je zgodilo tudi s poljsko-romunsko pogodbo, ki so jo na zapadu očitali, da je naperjena proti sovetom in potemtakem tudi proti tistim državam, ki so zaveznice sovjetske Rusije, a istočasno tudi zaveznice Romunije. Sovjetska Rusija je to intrigo izkoristila in izgovorila nekaj groženj, ki tičejo besarabske meje. Romunski kralj je tudi o tem prinesel sveže informacije, ki bodo zelo dragocene za bodočo konferenco Male zveze v Sinaji, ki bo, kot smo zgoraj omenili, razpravljala o možnosti razširitve obveznosti pakta Male zveze in ne bo mogla iti mimo dejstva, da se je na besarabski meji pojavila sovjetska nevarnost, ki je do sedaj v političnem smislu ni bilo treba jemati vpovest.

Tretje vprašanje tiče medsebojnih odnosov med državami Male zveze in zaveznicama Italije, Avstrijo in Madžarsko. Zbliževanje gre svojo pot naprej. Počasi sicer, a napreduje vendar le. Zapadne velesile tudi vplivajo v tem smislu. Morda ne v istem pravcu in proti istemu cilju, a mimo njihovih želja, vsaj vseh ne, bo težko iti. So pa tudi nekatere ovire, ki jih države Male zveze že na podlagi trojeve pogodbe tudi ne smejo prezreti. Na primer madžarske težnje na romunski meji. Romunski kralj je tudi za to polje vprašanj nabral stvarne predloge, ki jih je treba še pred sinajsko konferenco proučiti in spraviti na jasno, da ne bo nepotrebnega slepomišljenja — ne pri veli-

Za enotno krščansko fronto nasproti Španiji!

Poziv katoliškega westminstrskega nadškola msgr. Hinsleya

Odgovor na krivični očitek: Kat. cerkev - zaveznica fašizma

Londonke »Times« objavljajo na prvem mestu dopis westminstrskega nadškola msgr. Hinsleya, ki v imenu katoliške cerkve podpira stvaritev enotne krščanske fronte nasproti Španiji, katero idejo je sprožil sir Henry Lunn.

»Pij XI«, tako izvaja msgr. Hinsley, v svoji okrožnici Divini redemptoris izrecno apelira na vse kristjane. Med vsemi, ki verujejo v Kristusa kot resničnega Boga in resničnega človeka, naj bi vladala ljubezen in prizadevanje za zblizanje in medsebojno razumevanje. To pa ne pomenja le dobrih medsebojnih odnosov, ampak tudi medsebojno pomoč v obrambi civilizacije. Sir Lunn upravičeno opozarja na to vez, ki nas druži. Hočemo biti popolnoma odkriti. V preteklosti je bilo na obeh straneh mnogo nerazumevanja in napak. Ta nasprotovanja med nami pa so s vprašanji vere spretno izrabljali. Toda spoznanje skupne nevarnosti zbližuje kristjane v praktični simpatiji. V Nemčiji na pr. so v katoliških cerkvah molili za preganjane protestante. In pri nas v Angliji so metodisti sklepali soglasno resolucije za preganjane katolike v Španiji. Njim in gospodu Henry Lunnu se iskreno zahvaljujem.

»Cerkev v Španiji ni bila le preganjana. Ona je tarča neutemeljenega sumničanja po vsem svetu. Španske cerkve zaradi slabih informacij ali zaradi neodkritosti napadajo kot bogato in pre-

dano mamono. Toda španske cerkve je od leta 1812 dalje bila žrtve cele vrste konfiskacij in celo popolne zaplembe cerkvenega premoženja. Država se je zavezala, da bo kot malo odškodnino plačevala za osebne in uradne izdatke duhovščini po 50 funtov letno (12.000 din). Gotovo je španska duhovščina bila med najslabše plačano na vsem svetu. Seveda so dobri ljudje v vseh časih še nadalje podpirali cerkev. Kar pa ni šlo za duhovščino, ampak za bolnišnice in druge dobrodelne ustanove, ki jih je cerkev ustanovila in morala vzdrževati.

Anglikanec in velika avtoriteta v španskih vprašanjih, profesor Allison Peers, piše: »Do katoliških redov v Španiji ne goje nezaupanja reče, bolniki in pomoči potrebnici.« In dalje piše: »Od španske cerkve sem se naučil, kako visoko more seči vna, požrtvovalnost in služba v prid bližnjemu. Sovražniki španske cerkve jo dolže bogstva. Toda njena resnična moč in njeno resnično bogstvo je take vrste, da ga ji ne more vzeti noben človek. To so namreč milijoni požrtvovalnih vernikov, ki z brezprimerno gorečnostjo dejansko izpolnjujejo svojo vero in tisoči, ki žive naravnost svetniško življenje.« Država je za vzgojo v Španiji zelo malo storila, nasprotno pa je zelo mnogo storila cerkev. Sedaj jo napadajo, ker s svojimi omejenimi sredstvi ni mogla več storiti.

»Naj porabim to priliko, da odgovorim slabo informiranim kritikom, ki predstavljajo cerkev kot tajno zaveznico fašizma. Ljudje, ki tako govorijo in pišejo, ne poznajo papeškega nauka iz zadnjih petdesetih let. Cerkev kot taka se ne peča s političnimi vprašanji. Vatikan je v odnosih z vsemi državami, ki dovoljujejo katoličanom neovirano izražanje svojega kulturnega poslanstva in katoliško vzgojo svojih otrok. Papež, ki je bil zastopnik pri kronanju našega kralja Jurija VI., je čisto izrazil najglobljo ljubezen in spoštovanje do Velike Britanije. Kdor iz tega, da Vatikan ni v manj priranih odnosih z italijansko državo sklepa, da goji sv. Stolica posebno ljubezen do fašizma, naj pomisli, da Vatikan v prilogo vlade v Burgoju ni prekinil odnosov z vlado v Valenciji; da so odnosi med Vatikanom in Nemčijo zelo napeti in da se je vpliv belgijske hierarhije uveljavil proti belgijski obliki fašizma (reksizem). Papež Pij XI., ki tako osiro obsoja totalizem, se popolnoma po krivici istoveti s katerokoli totalitarno obliko. Velika in zlobna prevara je, ako se od golote strani poskuša vse one, ki se bore proti brezbožnemu komunizmu, prikazati kot fašiste ali naciste. Potrudimo se, da jasno mislimo in da v vseh stvareh ohranimo ljubezen.«

Artur, nadškof westminsterski.

Kitajci hočejo vojno

Šest kitajskih divizij proti Tjencinu
15.000 Japoncev je zasedlo Peiping

Šangaj, 9. avgusta. b. Izbruh vojnih sovražnosti med Kitajsko in Japonsko se lahko pričakuje vsak trenutek. Vsi dvomijo, da bi se z neposrednimi pogajanjimi med Tokijem in Nankingom spor še mogel rešiti na miren način. Japonška izvaja svoje priprave v popolni tajnosti, med tem ko se Kitajci v svojem bojnem razpoloženju pripravljajo za vojno popolnoma odkrito. Kljub pogajanjem, ki so v teku, se lahko vsak trenutek pričakuje vojne operacije večjega obsega.

Maršal Čankajšek je precej izgubil na svojem ugledu zaradi zavlačevalne politike pogajanj z Japonci, ki je doživela popoln poraz. Prepili so ga oni elementi, ki zahtevajo vojno z Japonci in ki nočejo doseči samo osvoboditve severnih kitajskih pokrajin, temveč tudi Mandžurije.

Šest kitajskih divizij s močnim topništvom je že na pohodu ob železniški progi Kukar-Tjencin proti severu. Prednji oddelki vojaštva, ki so po večini motorizirani, so že prispeli do Mahanga, ki leži 70 km južno od Tjencina. V teku večeršnjega dne so Japonci popolnoma zapustili svojo koncesijo v Hankau. Zadnji vojski pomorske pehote, ki so varovali vkrcavanje japonskih državljancev, so zapustili Hankau na japonski torpedovki na reki Jangce. V Hankau je ostala le še petčica vojakov, ki čuvajo arhiv japonskega konzulata, vendar pa se bodo tudi ti danes umaknili. Kitajski vojski so že včeraj pred očmi japonskih vojakov sneli japonsko zastavo z mestnega poveljstva in razobesili kitajsko.

Japonci so vkorakali v Peiping

Ker je general Čangče podal ostavko in zapustil Peiping, in ker opravlja novo imenovani Japoncem prijazni direktorij petih članov dvojno službo, namreč upravo političnega sveta za vso pokrajino Hopei in upravo mesta Peipinga, je politični položaj zelo negotov. Nova oblastva v Peipingu gledajo predvsem na to, da ubijejo pri tamkajšnjem prebivalstvu ves ugled nankinške vlade. Mnogo kitajskih listov je prenehalo izhajati. Izdani so varnostni ukrepi proti vsem tistim, ki simpatizirajo z Nankingom. Japonke čete dobivajo še zmerom pomoč. V pokrajini Hopei štejejo japonske čete 50.000 mož. Kitajska pošta noče sprejemati brzojav, češ da so aparati pokvarjeni. 8. avgusta sta šla dva vlaka iz Peipinga v Tjencin.

Peiping, 9. avgusta. c. Japonke čete so včeraj vkorakale v Peiping. Zjutraj so japonska letala metala letake prebivalstvu, v katerih so japonske vojaške oblasti objavljale, da naj prebivalstvo ostane mirno, ker prihajajo japonske čete v mesto samo zato, da kitičijo red in mir.

Opoldne je nato vkorakalo v mesto 13.000 japonskih vojakov v bojni opremi. Četam se je videlo, da so bile že dolgo na pohodu. Japonke čete so se nastanile v središču mesta v javnih poslopih.

kih in ne pri malih — glede osnovnih smernic politike Male zveze.

Obiska romunskega kralja smo bili veseli. Dal je vsemu narodu priliko, da mu na nevsiljiv način pokaže svoja prava čustva do romunskega naroda in svoje pravo pojmovanje o zaveznictvu, ki vsi želimo, da ostane nemoteno in trajno. Nudil pa je tudi voditeljem države priliko, da se nemoteno pomenijo o najboljšem načinu, kako bodo v bodoče brnili koristiti svojih držav v gibanju velikih evropskih tokov, ki niso vsi prijazni namenom Male zveze.

Japonci so pred dnevi zbežali v poslopje japonskega poslanstva. Ko so vkorakale japonske čete, so se Japonci vrnili na svoje domove.

Kitajske oblasti so v mestu s podporo japonskih vojaških poveljnikov sestavile neko vlado, ki jo tvori pet članov in ki se imenuje direktorij.

Japonske grožnje

Tokio, 9. avg. AA. (DNB). Vojni minister Sugijama je izjavil po današnjem izrednem zasedanju, da se je sedanji položaj nevarno zasul. Ker je Kitajska s prodiranjem svojih čet kršila prevzete obveznosti, je postavljeno japonsko potrpljenje na preizkušnjo. Če bo to stanje trajalo dalje, bo morala Japonška seti po orožju. Vojni minister je pristavil, da je doba diplomatskih pogajanj končana in da je mogoče preobrat samo, če se Kitajska v zadnjem trenutku premisli.

Nanking, 9. avgusta. c. Danes zjutraj je prišlo do lažjih bitk med Kitajci in Japonci 30 km južno-

zapadno od Tjencina. Japonske čete so se morale umakniti proti severu.

Iz Takungea in Sianga poročajo, da je včeraj prišlo do manjših bojev med japonskimi in kitajskimi prednjimi četami v okolici Čing-Haja na železniški progi 30 km južno od Tjencina. Japonke čete so se morale umakniti na sever.

Iz Kalgana pa poročajo, da se je v severnem delu pokrajine Čahar zbralo več tisoč vojakov, ki spadajo k četam poveljnika Priceja Tejceja. Ti oddelki prodirajo zdaj vzhodno od Sujana, podpirajo jih pa japonske čete. V Celohu pričakujejo dve japonski diviziji.

Tokio, 9. avgusta. AA. (Havas) Po nekem poročilu iz Činana je skozi Činan vozilo 50 vlakov, ki so prepeljali tri divizije nankinške vlade v Tjencin. Po velikem prekopu, ki drži iz Šanghaja v Tjencin, pa prevažajo velike količine vojnega materiala, streliva in mnogo čet.

London, 9. avgusta. AA. (Reuter) Po neki zakasneli vesti iz Peipinga potrjujejo, da je tja prišlo 15.000 japonskih vojakov pod poveljstvom brigadnega generala Kavabe. To so tri poljske pehote, en polk topništva in en konjeniški polk ter en motorizirani oddelk. Japonke čete tabore severno-vzhodno in južnozhodno od mesta. General Kavabe je zagrozil za najstrožji kazni kršilec miru. Japonke čete na severnem Kitajskem cenijo danes na 45.000 mož.

Bivši natakak — poveljnik Madrida

General Miaja odstavljen in poslan na teruelsko fronto

Pariz, 9. avg. b. Iz Španije poročajo, da so nacionalistične čete južno od Mantas Universales na teruelskem bojišču v nenadni ofenzivi prebile republikansko črto. Nacionalisti napredujejo v dveh kolonah proti Jaha Lajosu. Obe koloni nameravata izvršiti močan pritisk na republikance z obeh strani in se nato združiti.

Pariz, 9. avg. b. O zadnjih dogodkih pred Madridom poroča dopisnik »Journala«, da je general Lister, ki je bil poveljnik srednjega odseka madridske fronte, na lastno pest in brez dovoljenja in vednosti vrhovnega poveljstva pričel ofenzivo s četami mednarodne brigade, ker je mislil, da bo olajšal položaj baskiških nacio-

nalistov, ki se borijo proti belim pred Santanderjem. Toda po prvih uspehih so prešli nacionalisti v protinapad, zaradi česar je general Lister izgubil v teh bojih okrog 20.000 mož. Valencijška vlada je zahtevala pojasnila od generala Miaje, ki pa je moral priznati, da o ofenzivi ni imel pojma. Zaradi tega je bil general Miaja odstranjen z madridskega bojišča in premeščen na bojišče k Teruelu, general Lister pa je odstavljen s svojega mesta. On je bil prej tesar in je postal »general« šele v sedanji državljanski vojni.

Poveljstvo nad Madridom je prevzel »polkovnik« Ortega, ki je bil poprej natakak.

Ne bodo jih zlomili

800.000 nemških vernikov v Aachenu
navzlic surovim šikanam uradne Nemčije

Vatikanovo mesto, 9. avg. TG. »Osvetovatore Romanoc« opisuje v daljšem nepristranskem članku veličino katoliških dni v Aachenu v Nemčiji, kjer so — po običaju vsako sedmo leto — izpostavili za jedno češčenje znane Kristusove relikvije. »Od vseh strani nemške države so prišle velike množice romarjev, tako da so bili katoliški dnevi v Aachenu veličastna manifestacija nemškega katolicizma. V 14 dneh, ko so trajale slovesnosti, je prišlo v Aachen 800.000 vernikov, ki so tamkaj skupno obnovili krstno zaobljubo. Dan za dnem so se množice gnetle mimo svetih relikvij in pri vseh pridigah je bilo na tisoče in tisoče poslušalcev.«

Uradna Nemčija je to katoliško svečanost ne samo zamolčala, ampak jo je tudi sabotala. Časopisje o njej ni smelo ugodno poročati. Nar.-socialistični tisk je objavljaj najgrše zasramovanje o svetih relikvijah. Oblasti so delale vse mogoče težave tako pri železniškem prometu kakor z najrazličnejšimi surovimi policijskimi šikanami v mestu Aachenu samem. In vendar vse to ni moglo zaustaviti dviga nemških katoličanov, ki so v najtemnejših dneh svoje zgodovine hoteli pokazati, da še žive, da vztrajajo in da je preganjanje vere imelo edino ta uspeh, da je zvestoba okrepilo in gorečnost dvignilo.

Neznana letala mečejo bombe na ladje pri Alžiru

Pariz, 9. avg. b. Pri Alžiru je neznano letalo bombardiralo grško ladjo »Christiac«, ki je pričela takoj oddajati znake za pomoč. Ladji pa se je vendarle posrečilo nadaljevati pot. V 48 urah je to že četrti primer bombardiranja trgovskih ladij, ki plovejo iz Alžira. Zaradi tega je francoska vlada odredila, da mora vsako ladjo, ki zapuša severno afriško obal, spremljati tudi francoska vojna ladja z dvema vodnimi letali, medtem ko mora en fran-

coski torpedni rušilec stalno križariti med Alžirjem in Baleari. Pariški listi so mnenja, da ti ukrepi niso zadostni in zahtevajo od franc. vlade, da energično zaščiti na Sredozemskem morju trgovske ladje.

Britansko poveljstvo pa je izdalo svojim oblaštem v Gibraltarju nalog, da takoj nudi vso pomoč onim britanskim ladjam, ki plovejo po Sredozemskem morju.

Moč katoličanov v Angliji

Protestanti zahajajo v katoliške šole

Popularni londonski pomožni škof magr. Edward Myers je pri nekem sprejemu v Breakspeare klubu, Kensington, inozemskim časnikačem o stanju angleškega katolicizma dal tole izjavo: »Od 42 milijonov prebivalcev angleškega otočja je le nekaj več kot 3 milijone rimskih katoličanov, torej ne več kakor 7,2% vseh prebivalstva. Kadarkoli sem se na številna vprašanja inozemskih obiskovalcev navedel to številko, mi je odgovorilo neverjetno zmanjšanje z glavo mojih gostov, češ, da so katoliško manjšino na splošno v tej deželi številčno cenili mnogo višje. Vzrok je dvojen: razdelitev katoliških prebivalcev po deželi nikakor ni enakomerna. Katoličani stanejo v prvi vrsti v industrijskih ozemljih Lancashira in Liverpola in pa v večjih mestih ter v kulturnih središčih, kakor so Oxford ali Cambridge, medtem ko v severnih pokrajinah, ki so poljedelske, in pa na vzhodu ni veliko katoliških vernikov.

Ako mi kljub temu zagotavljajo moji gosti, da se čudijo nad velikimi tisoči, ki nedeljo za nedeljo polnijo ogromne katedrale Westminsterja in na stolice velikih in manjših cerkva Londona, Liverpola in Birminghama, potem moram reči, da je število tako zvanih neoficielnih katoličanov v Angliji v resnici mnogo večje, kakor pa jih navaja statistika po kratkem listu. V Angliji je danes zelo veliko drugovercev, ki se notranje k nam prištevajo. Ako se vsi ti tudi javno ne priznavajo za katoličane, je deloma vzrok šibkost značaja, na drugi strani pa preganjanje, ki ga je morala katoliška manjšina trpeti skozi stoletja. Mi ne smemo in tudi ne moremo teh ljudi javno pridobivati, ker smo mnogo bolj ponosni na 3 milijone sto odstotnih katoličanov, ki so pripravljeni za svoj vero vsak čas vse žrtvovati, kakor pa na 10 milijonov vernikov, ki bi v odločilnih trenutkih morda ne vzdržali potrebnih žrtv.

Silna povezanost in strnjnost katoličanov v Angliji je tem večja občudovanja vredna, ker katoličani nimajo v celem cesarstvu niti enega dnevnika. Imamo pač tri izvrstno urejane tednike in nekaj magazinov (družinskih revij). Res pa je, da so katoliški časnikarji pri vseh listih kate-rekoli smeri zelo iskani in cenjeni in da navadna nedeljska pridiga katoliškega duhovnika zbere okrog prižnice večje množice poslušalcev, kakor govori znamenitih politikov.

Celo škofje anglikanske Visoke cerkve stavljajo svojim bogoslovcem življenje katoliške verske občine za zgled in posnemanje. Kajti katoliški »Father« (oče, kot kratko pravijo vsakemu katoliškemu duhovniku), kakor ga je krstilo londonsko prebivalstvo, se nikakor ne zadovolji s tem, da dnevno masuje in da sedi v svoji pisarni. Nepre-

stano je na poti in nobeno se tako siromašno stanovanje, še tako zapuščen zločinski četrti temnega londonskega vzhoda se mu ne zdi toliko nevarna, da je ne bi posecal. Kot katoliški »Father« se briga za zapuščene bolnike, vodi otroke v šolo, jim dela naloge in pobira zapuščene in zapite delavce po pivnicah. Večkrat se zgodi, da otroci ustavijo našega duhovnika na cesti in ga peljejo v londonska delavska predmestja, da tam pomaga lajšati največjo bedo, najhujšo lakoto, pri čemer seveda katoliški duhovnik nikdar ne vpraša, h kateri veri pripadajo nesrečniki.

Problem mladinske vzgoje je tudi v Angliji vedno bolj aktualen. Čeprav čas leto za leto odnaša na stolice zastaralih predsodkov angleške družbe, vlada v vprašanju vzgoje še vedno duh kaste, s katerim bi se komaj razmere v Indiji dale primerjati. Državne elitne šole, kakor sta na primer Eton ali Harrow, sta vsled velikanskih šolnin dostojni le višjim deset tisočem. Navadna angleška državna šola pa odmerja v učnem načrtu toliko ur raznim športnim panogam, da ne ostaja dovolj časa za duševno vzgojo otrok. Ob teh šolah pa se odlično uveljavljajo izvrstno vodene katoliške šole in vzgojni zavodi, ki jih oskrbujejo katoliški redovi. V teh šolah katoliških redov je čisto nad 80% otrok iz protestantovskih družin, kar dovolj jasno govori za njihovo vrednost.

Zadržanje katoliških članov parlamenta je zelo važno in čisto tudi odločilno pri marsikateri zakonodaji. Njim se je treba zahvaliti, ako smo v zadnjem času dobili boljše zakonodajo, ki se tiče zakona in zakonske ločitve.

L. 1924. so v svrhu boljše izmenjavanja misli z zunanjim svetom ustanovili angleški škofje posebno ustanovo, imenovano »katoliški svet za mednarodne odnose«. Smotno organizacijo je v prvi vrsti kulturne narave in ima namen, da katoliškim inozemcem nudi stvaren vpogled v delo in mišljenje angleških katoličanov.

Naj omenim, da smo pred kratkim sprejeli na predlog angleške vlade kakih 500 baskijskih otrok. Odločili smo se, da jim pomagamo po svojih najboljših močeh in da jim začasno nadomestimo njihovo drago domovino. Silno pa je bilo naše presenečenje, ko smo že po nekaj dneh mogli ugotoviti, da ti ubogi izstradani in napol obledeli otroci niso prinesli s seboj drugega, kakor nauke najbolj divjega marksizma in boljševizma. Nihče od njih ni znal moliti očenasa, tudi ne jutranje ali večerne molitve. Prav tako niso znali povedati svojega naroda. Pač so pa vsi v zboru znali prepričati komunistično internacionalo. Sedaj se z njimi v veliko potrebnostjo in skrbjo ukvarjajo jezuiti, da rešijo, kar se sploh rešiti še da. Vidi se, da tem ubogim otrokom komunisti niso znali dati niti kruha, niti izobrazbe, pač pa so jih preprijeli s svojimi tlovestvoma sovražnimi nauki. Upajmo, da bo Bog kmalu nesrečni španski deželi naklonil mir in tudi ostalemu svetu, da bo Cerkev mogla izpolnjevati svojo uadnaravno poslanstvo in da bo tako vladal mir Kristusov v kraljestvu Kristusovem.

Belgrajske vesti

Belgrad, 9. avgusta. m. Pravosodni minister dr. Nikola Subotić je odobril spremembo § 4. točka 2 pravilnika o pokojninskem fondu odvetniške in notarske zbornice v Ljubljani. Spremenjeni § 4 se sedaj glasi: Po 10 letih od dejanskega vstopa dobi pravico do starostne rente v 6-kratni iznosu v § 3 navedenem prispevku, t. j. po 3.000, 2.400, 1.800, 1.500, 1.200 ali 900 din mesečno, ki je dosegl starost 70 let, ako ne izvršuje svojega poklica niti osebo niti po namestniku niti kot pripravnika.

Belgrad, 9. avgusta. m. Kakor je »Slovenec« že poročal, je finančni minister g. Dušan Letica odredil na posredovanje obeh slovenskih ministrov, da se iz dosedanjega področja katastrske uprave v Kranju izloči področje škofjolskega okraja in da se za področje davčne uprave v Škofji Loki ustanovi nova katastrska uprava s sedežem v Škofji Loki. Ta odlok je danes objavljen tudi v »Službenih Novinah«.

Belgrad, 9. avgusta. m. S kraljevim ukazom je napredoval v 3/1 polož. skupino dr. Jakob Prešeren, sodnik apelacijskega sodišča v Ljubljani 3/2 skupine. Za sodnika okrožnega sodišča 3/2 skupine je postavljen Vinko Štrukelj, starešina okrajnega sodišča iste skupine v Tjesevnu. V 5. položajno skup. je napredoval Anton Šporn, starešina okrajnega sodišča v Crnomlju 6. skupine, in dr. Stojan Bajić, sodnik 6. skupine okrajnega sodišča v Ljubljani.

Belgrad, 9. avgusta. m. V tajniških prostorih JRZ je bila nocoj pod predsedstvom podpredsednika krajevnega odbora JRZ za Belgrad, Zemun in Pančevu sestanek tega odbora. Na sestanku je poročal o političnem položaju g. minister Gjura Jan-ković, ki je ob tej priložnosti dal krajevnim odborom tudi navodila za bodoče delo v strankinih organizacijah.

Belgrad, 9. avg. m. Minister za notranje zadeve g. dr. Korošec je danes dopoldne obiskal tajništvo JRZ in se dalj časa razgovarjal s funkcionarji stranke.

Belgrad, 9. avg. m. Davi sta se vrnila v Belgrad minister za soc. politiko in narodno zdravje g. Dragiša Cvetković iz Splita ter minister za gozdove in rudnike ter zastopnik kmetijskega ministra Gjura Jan-ković s Poljake.

Belgrad, 9. avg. m. Dne 21. avgusta t. l. bo na Reki občni zbor italijansko-jugoslovanske trgovske zbornice.

Belgrad, 9. avg. m. Na predlog g. ministra za notranje zadeve g. Korošca so kraljeviški namestniki podpisali ukaz, s katerim se občina Zidani most v Laskem kraju preimenuje v občina Loka pri Zidanem mostu.

Belgrad, 9. avg. m. Minister Dragiša Cvetković je predpisal pravilnik o nadzorstvu o odpadnih vodah naselij, industrijskih in obrtnih podjetij. Po tem pravilniku bodo vršili nadzorstvo nad temi vodami higienskim zavodi, in sicer za področje dravske banovine Higijenski zavod v Ljubljani.

Belgrad, 9. avg. AA. S sklepom notranjega ministrstva z dne 7. avgusta 1937 sta razrešena dolžnosti občinskega svetnika v Belgradu Miloje Sokić in Slavko Trpković.

Domači odmevi

O zlorabljanju verskih svetinj

»Jutro« od 7. t. m. se zelo hudoje na »Sloven-skega gospodarja«, ki upravičeno poudarja, da borba proti konkordatu od strani JNS ni bila samo politična, ampak tudi kulturna borba, ker je pač JNS hotela obenem z režimom zadeti tudi katoliško Cerkev kot tako. Ne gre samo za politiko — vzlikva »Slovenski gospodar« —, ampak tudi za katolištvo in za slovensko ter za pravice Cerkev.

»Jutro« vidi v tem ostro pisanem članku naravnost »bogokletstvo«, ker je naš mariborski tovariš dejal, da je boj zoper konkordat napad na Kristusa, ki je mistična glava Cerkev. Ta trditve je dogmatično o pravilnosti, da »Jutro« odgovor ne dokazuje ničesar drugega, kakor da pri »Jutru« v katoliški dogmatiki niso doma. Toda vsaj to bi »Jutro« moralo vedeti, da je ves velebrski tisk, ki se zavzema za g. Petra Zivkovića, poglavarja celokupne JNS, v gonji zoper konkordat neprikrito naperjal svojo ost zoper Cerkev kot tako, ki da hoče s pomočjo konkordata zavladati ljudskim srcem (katoliškim seveda), to je, da zahteva svobodo za izvrševanje svojega duhovnega odrešilnega poklica in svojega moralnega poslanstva v zasebnem in javnem življenju. Borba v tem smislu in pod takimi gesli pa je brez dvoma naperjena proti krščanstvu samemu, kakor ga je vedno razumela in ga razume katoliška Cerkev, ki se ne da zapreti med štiri stene božjih hramov, ampak se po nalogu Kristusa samega zaveda svoje važne in velike naloge v javnem življenju. »Slovenski gospodar« ni storil ničesar drugega, kakor da je to nepobitno resnico in dejstvo krepko poudaril.

Kar pa se tiče »Jutrove« trditve, da opozicija ni zahtevala, naj se konkordat načeloma odkloni, ampak je samo predlagala njegovo odložitve in to zaradi nekaterih določb posebno z ozirom na Katoliško akcijo in na garancijo, da šolski produkt za katoliško mladino ne bo nasprotoval njenemu katoliškemu prepričanju in čustvovanju, vprašamo gospode, zakaj so njihovi štirje diktatorski režimi vse te določbe v sporazumu s sveto Stolicco sprejeli, če se jim zdaj nenakrat zdijo tako »težke«? Dr. Stojadinović je skupščini predložil konkordat popolnoma v tisti obliki, v kateri je kot zapuščina JNS diktature ležal na njegovi mizi. Niti eden izmed bivših diktatorjev in njihovih pomagačev si do danes ni upal tega ovreči. Če res, kar trdijo danes, da je namreč konkordat »hudo zadel velike državne in nacionalne interese«, potem sledi iz tega samo to, da se gospodje, ki so ta konkordat sklenili, in to so bili vsi poglavarji slavne JNS, te velike državne in nacionalne interese popolnoma prezrli, ko je njihov gospod Auer v Rimu konkordat mirne duše podpisal.

»Jutro« pravi tudi, da tej gospodi (»klerikalni namreč«) ni ničesar dovolj sveto, da ne bi »potisnila verske svetinje v blato vsakdanje politične borbe«. Vprašamo: Kdo pa je potisnil v vsakdanjo politično borbo tako zvane svetosavske svetinje čiste pravoslavne Cerkev, ko so govorili gospodje šli z vsami znamenji verskega dostojanstva in z vsimi simboli vzhodne krščanske Cerkev na ulico demonstrirati proti režimu?

»Jugoslovanski Rasputin«

Belgrajski »Balkan« prinaša v svoji številki od 7. avgusta članek, v katerem obračunava z nepoklicanimi branileci pravoslavja. Lepi advokati cerkve so gg. Vojislav Janjić, Miloje Sokić in Smiljanić, ki so zagrabili za zastavo sv. Save! Kaj naj rečemo k temu, da brani pravoslavno cerkev in vero Vojislav Janjić, ki ga je že rajni Pašić krstil za jugoslovanskega Rasputina. Javno znano dejstvo je, da je Vojislav Janjić vdrugi civilno poročen, dočim njegova prva žena še živi in da bi ga bil moral sv. sinod že davno obsoditi ter mu vzeti svešeniški čin. Vsak človek bo priznal, da ta gospod ni moralno legitimiran za branilec svele pravoslavne cerkve. Proti konkordatu je nenakrat nastopil zato, ker ni dobil ministrskega sedeža, na katerega je zmerom računal.

Zelo interesantna osebnost je tudi g. Miloje Sokić, ki morebiti g. Vojislava Janjića v več ozi-rih celo prekaša. Dr. Smiljanić pa je znan kot

ateist. Če je zadel sveto pravoslavno cerkev taka usoda, da jo morajo braniti ti trije politiki, potem je dočakala zelo težko dobo. »Balkan« pravi, da je on pravoslavno cerkev vedno branil pred takimi osebami in da ga je zato pokojni patriarh Varnava nazval »pravoslavno klerikalno glasilo«. »Balkan« pravi, da bo objavil celo vrsto člankov, ki bodo v polni luči osvetlili gg. Janjića, dr. Smiljanića in Sokića, ki se je že kot dijak proslavil na Francoskem.

Tudi mi in vsa slovenska javnost smo zelo radovedni na ta odkritja.

Naši brodolomci

»Samoupravac« piše z ozirom na izjavo medicinskih kapacitet o vzrokih smrti pokojnega patriarha Varnave, da je bila ena najhujših in najgriših laži, ki so se je posluževali nasprotniki dr. Stojadinovićeve vlade, laž, da je bil patriarh Varnava zastrupljen. Sedaj ves svet vidi, kakšnih sredstev se poslužujejo politični brodolomci JNS, da bi se rešili končnega propada.

Da-li so ti nesrečni ljudje pomislili, kako zelo so oškodovali ugled naše države in naroda, ko so vrgli v svet tako ogabno kleveto, da v naši državi zastrupljajo patriarhe? Vladi ta kleveta ni škodovala, ampak jo je le še bolj utrdila v narodu, ki ima sedaj priliko spoznati brezdanoj nemoralnost take opozicije. Toda z etičnega stališča se meče na ta način na naš narod grda senca. Ta laž se dostojno pridružuje oni, ki so jo JNS-arji širili svojčas, da je namreč sedanja vlada prodala Boko Kotorsko...

Dolžnost nas vseh je, da se proti takim pojavom v političnem življenju energično borimo. Posebno pa je pravoslavno duhovništvo dolžno, da prevzame moralno nalogo, da med narodom razkriva te klevetniške metode in obsodi one, ki se jih poslužujejo. Pravoslavno sveščništvo je dolžno demantirati vse laži in pravilice, ki imajo samo politično ozadje in niso noben izraz žalosti nad smrtjo pokojnega patriarha, ampak le izraz obla-stilneplnosti klike, ki se oklepa vsake bilke, da ne bi utonila.

Delo opozicije

Okrožno sodišče v Sarajevu je obsodilo državo, da plača 12.900 din hotelirju, pri katerem se je znani hrvaški politik seljačke stranke dr. Reberski hranil in stanoval za časa, ko je bil v Sarajevu interniran od diktatorskega režima. Dr. Reberskega so siloma poslali v ta hotel, hotelirju pa izjavili, da bo stroške plačala država. In sedaj res mora plačati država, dasi bi bilo bolj pravilno, če bi jih plačal g. Peter Zivković in tovariši, ki so takrat bili na vladi in uganjali tako »modro in visoko državniško politiko«.

»Samoupravac« opozarja tudi na gotove politike, ki potujejo zadnje čase v inozemstvo ter jih je videti na ulicah zlate Prage in Pariza. Vsi vemo, kaj tam iščejo; radi bi dobili pomoč inozemskih držav, da bi se vmešale v naše domače zadeve in pripomogli zopet na krmilo opozicije. Toda to so računi brez krčmarja. V inozemstvu državniki, ki so o naših razmerah dobro in pravilno poučeni, tem gospodom ničesar ne verujejo in ne želijo, da bi se mešali v naše notranje zadeve ter tudi vedó pravilno oceniti klevete, s katerimi ti politiki delajo zoper svojo lastno domovino.

Obvestilo »Akademske zveze«

Slovenski katoliški inteligenci!

Z ozirom na sestanek pod gornjim naslovom v »Slovenec« z dne 29. julija 1937 na strani 4., v katerem akademska društva »Danica«, »Zarja« in »Savica« vabijo na Akademski kulturno-soc. teden v Bohinj, ki bi zaradi tega, ker je v njem omenjena tudi Akademska zveza, utegnil koga napačno prepričati, kot da prireja ali ima kako zvezo z »Akademičnim kulturno-socialnim tednom« tudi Akademska zveza, so slovenska katoliška inteligenca tem potom obvešča, da Akademska zveza, matična organizacija slovenskih katoliških akademikov, omenjene prireditve v Bohinju niti ne prireja, niti nima sicer z njo kake zveze, ker niti ni bila k sestavljanju programa in k izbiri predavateljev vabljena, niti kako drugače o tej prireditvi obveščena.

Akademska zveza.

Gostovanje Zinke Kunčeve

Dunaj, 9. avg. b. Zinka Kunčeva, ki bo pela v »Metropolitan« operi v New-Yorku, bo pred svojim odhodom gostovala še v nekaterih italijanskih operah in pa na Dunaju.

Iz Rusije

Berlin, 9. avgusta. AA. (DNB). Iz Moskve poročajo: Za namestnika predsednika Sovjetov ljudskih komisarjev Rusije je imenovan Sodižončenko. Ker pa sovjetska ustava dovoljuje samo 2 namestnika sovjeta ljudskih komisarjev, se bo moral eden od obeh dosedanjih umakniti.

London, 9. avg. b. »Daily Telegraph« poroča iz Moskve, da je bilo v zadnjem času aretiranih tudi mnogo uglednih članov sovjetskega mladinskega komunističnega gibanja. Poročajo, da je GPU aretirala ves odbor komunistične mladine v Tomsku in drugih sovjetskih mestih. Vse aretirance obtožujejo, da so zločinci, ki so vohunili.

Vesti o vojvodi Windsorškem

London, 9. avg. b. Nekateri krogi na Angleškem so pričeli živahno delati na to, da se dovoli vojvodi Windsorškemu povratek v domovino. V diplomatskih krogih go se mnenja, da bivši angleški kralj, ki je drugače vedno popularen, ne more večno ostati v izgnanstvu. Trdi se, da mu bodo dali isti položaj, kot ga je imel soprog kraljice Viktorije princ Albert, da bo deloval vsaj na socialnem polju.

V manj ko v 4 dneh čez atlantski ocean

Pariz, 9. avgusta. b. Davi je sporočila velika prekoceaneska ladja »Normandie«, da se ji je na svojem povratku posrečilo potokli svoj lastni rekord. Ladja je iz New-Yorka do Bishops-Rocks, to je 2936 morskih milj dolgo pot prevozila v treh dneh 22 urah in 7 minutah, kar pomeni, da je znašala povprečna brzina 33,2 vozla na uro. Dosedanji rekord, s katerim je bila priborjena plava vrstica, je znašala 33,99 vozla na uro.

Italija se vrača na Brenner

Posledica angleško-italijanskega zbližanja

London, 9. avgusta. TG. Dunajski dopisnik »Manchester Guardian« pošilja svojemu listu zelo značilna razmotrivanja o novih smernicah italijanske zunanje politike v Podonavju. Zbliževanje med Italijo in Anglijo, tako pravi, je povzročilo zelo zanimiv preokret v zunanji politiki Italije. Zaradi svojih skrbí v Abesiniji in v Španiji, se je morala Italija nekako umakniti iz Srednje Evrope in jo tako rekoč prepustiti Nemčiji, s katero je sklenila tudi tako imenovano »rimsko-berlinsko oc...« Toda ta položaj se sedaj spreminja. Zbliževanje z Anglijo zmanjšuje italijanske skrbí v Rdečem morju in v Sredozemlju. Kakor hitro bo Italija smela živeti v zavest, da je Anglija ne zalezuje in ne pripravlja proti njej kakšnega napada, so bo takoj začela bolj brigrati za svoje postojanke v Srednji Evropi in jih braniti proti nemstvu. V začetku leta se je zdelo, da bo težavni zunanje-politični položaj Italijo naravnost prisilil, da se bo morala odpovedati vodilni vlogi v Srednji Evropi na korist Nemčije, da si s tem kupi nemško pomoč v Sredozemskem morju in ob abesinski obali. Danes je položaj drugačen. Italija čuti, da angleško breme odnehuje in je s svojimi velikimi vojaškimi vajami, ki jih je organizirala na avstrijski meji, hotela že namigniti, da bo še nadalje ostala »straža na Brennerju«, kot je bila pred abesinsko vojno. Carinska pogodba, ki jo je Italija podpisala s Avstrijo z ozirom na Trst, kakor tudi nedavno podpisala trgovinsko pogodbo z Madžarsko, dokazujejo isto. Zbliževanje med Anglijo in Italijo bo v marsičem spremenilo politično fronto po Evropi, zaključuje dopisnik »Manchester Guardian«.

Tudi Horthy pride na Dunaj

Dunaj, 9. avgusta. c. Te dni se bo mudil v Avstriji tudi regent Madžarske admiral Horthy. V Avstriji bo gost predsednika republike dr. Miklasa.

Ta prihod je zelo pomemben, ker se v Avstriji dalj časa mudi že madžarski zunanji minister Kanya in pa nemški zunanji minister von Neurath, ki se je z sestel z avstrijskim državnim tajnikom za zunanje zadeve dr. Schmidtom. Teh sestankov se udeležuje tudi državni podtajnik v nemškem zunanjem ministrstvu von Mackensen, ki je še nedavno bil nemški poslanik v Budimpešti.

Ti sestanki so rsekakor zelo pomembni, ker se bodo gotovo nanašali na razvoj pogajanj v Podonavju. Vzporedni razgovori se bodo razvijali tudi na bližnjem sestanku Male zveze v Šinaji.

Schmidt pri Neuratha

Dunaj, 9. avgusta. AA. DNB: Državni podtajnik za zunanje zadeve dr. Guido Schmidt je obiskal včeraj nemškega zunanjega ministra von Neuratha v Predarliskem, kjer se minister s svojo družino mudi na počitnicah. Ob tej priliki sta oba državnika izmenjala svoje misli o splošnem političnem položaju. Razgovora se je udeležil tudi državni podtajnik v nemškem zunanjem ministrstvu von Mackensen. Sestanek je potekel v zelo prirčnem tonu.

Abesinija bo izključena iz ZN

London, 9. avgusta. AA. DNB: Londonski tisk razpravlja o nameranih pogajanjih med Italijo in Anglijo. »Daily Telegraph« piše, da sta se Anglija in Francija že sporazumeli o tem, da septembra verifikacijski odbor v Ženevi ne bo več potrdil pooblastila neguševskega abesinskega zastopnika. Takšen sklep bi drugim državam dopustil, da lahko povedo svoje mnenje o italijanski suverenosti nad Abesinijo. Anglija in Francija se bosta še pogajali z Italijo o položaju tujih koncesij v Abesiniji.

Krasne ilustrirane dopisnice sv. Cirila in Metoda najcenejše dopisovanje za vsakogar. Na vsaki pošti samo Din 1-.

Zagrebiška vremenska napoved. Prehodno poslabšanje vremena.

Zemunska vremenska napoved. Lepo vreme, pretežno jasno v vsej kraljevini, le v jugovzhodnih predelih bo oblačnost nekoliko narasla. Manjše krajevne nevihte so možne sredi države. Temperatura brez posebne spremembe.

Dunajska vremenska napoved. Razsežno in zelo številne nevihte, vročina bo popustila.

Biseromašnik kanonik Ivan Sušnik s nadškofom dr. Ujčičem in škofom dr. Rožmanom, vsem stolnim kapidjem in svojimi sorodniki.

Prisega Bele krajine slovenstvu, državi in veri očetov

Črnomelj, 9. avgusta. V nedeljo, dne 8. t. m., je naša Bela krajina pokazala, da je njeno ljudstvo zdravo in slovensko. Prosvetni tabor, za katerega sta se trudila gg. dekan Bitnar in šol. nadzornik Valjavec Fr. ter odbor črnomeljskega prosvetnega društva, je po svojem pomenu bil gotovo najvažnejši izmed vseh nedeljskih taborov, na katerih se je v vseh središčih slovenskega in katoliškega misel. Bila je to manifestacija, dostojna zavednega belokranjskega ljudstva, ki ni nikogar žalila, ampak samo izpričala pred vso Slovenijo in državo, da hočejo Belokranjci zvesto čuvati slovenski narodni značaj in katoliško vero svojih očetov.

Ze na predvečer so zagoreli kresovi po vseh gričih in hribih Bele krajine. V Črnomlju samem pa so se čustva naših Belokranjcev najsilnejše pokazala v gorečem navdušenju za slovensko in katoliško stvar. Ob veliki množici ljudstva je zagorel ob 9 zvečer ogromen kres, čigar plamenje so spremljale domače pesmi črnomeljskega pevskega zbora, prasketanje množičnih raket in streljanje možnarjev.

Množice se zbirajo

Dopolodne v nedeljo so se že v zgodnjih urah začele zbirati množice Belokranjcev, ki so privrele v mesto deloma peš, deloma na kolesih, ki so bila okrašena s slovenskimi barvami, pa na vozovih, ki so bili lepo ozaljšani v narodnem stilu. Poleg mož in žena v narodnih nošah se je zlasti opazila belokranjska mladina, ki ji je z obrazov sijalo iskreno navdušenje in odločna narodna zavest. Bile so to skupine iz Črnomlja in njegove okolice, iz Dragatusa, Vinice, Starega trga ob Kolpi, Adlešičev, Metlike, Podzemlja, Lokvice, Radovice, Suhorja. Z vlaki in avtobusi so pa prihajali množični gosti iz Ljubljane in Škofje Loke v narodnih nošah, iz Novega mesta in njegove okolice in celo iz daljne Ribnice in Slovenskega Kočevja ter iz najsevernejšega kota Karavank, iz Trčiča. Take množice Črnomelj ni videl že celih 10 let in več, ko je bila zbrana v Črnomlju ob priliki orlovskega tabora komaj četrtina toliko ljudstva.

Sprevod

Po prihodu gostov se je formiral sprevod po mestu. Na čelu so bili jezdeci z jugoslovansko državno zastavo, ki je bila navdušeno pozdravljena,

nato je sledila dolga vrsta kolesarjev, največ pozornosti in navdušenih vzklikov pa so bili deležni člani bivših orlovskih odsekov z orlovskimi prapori, ki so prestali že toliko bitk na polju narodne slovenske misli in verske prosvete, potem naši v uniformah, ki so jih Belokranjci obdvojali v prvi in jim živahno ploskali, za njimi katoliške akademičarke in članice naših prosvetnih društev v strumnem koraku in pri srčno pozdravljene od vseh, nato pa so korakali

pozdrav. In koncu so korakali moški in ženski člani belokranjskih izobraževalnih društev.

Ko je sprevod prikorakal na glavnem trgu mimo skupine katoliških laikov in belokranjske duhovščine, so vsi viharo vzklikali našim voditeljem, gosp. ministru dr. Kulovcu, našemu rojaku ljubljanskemu županu dr. Adlešiču, narodnemu poslancu črnomeljskega okraja dr. Kocetu, gosp. priorju Učaku, domačemu dekanu gosp. Bitnarju in drugim, dekleta pa so metala cvetlične šopke. V mestu samem pa so pozdravljale sprevod državne zastave, ki so bile izbožene domala z vseh hiš. V sprevodu je korakala črnomeljska mestna godba, ki se je sploh ves dan odlikovala po neumornem sviranju, ki je povečalo slavnostno in radostno razpoloženje.

Zborovanje

Nato se je podal sprevod na slavnostni prostor, tako zvano »Kaplančec«, ki se po svoji legi, obsežnosti in pripravnosti lahko meri z najlepšimi prostori te vrste v naši domovini. Množico so ceniili na 4000 duš. Pred službo božjo je imel cerkveni govor gosp. prior Valerijan Učak, ki je poudaril zasluge cerkve za narodno moralno prosveto slovenskega ljudstva in je globoko ganil vsa srca. Sveto mašo jebral gosp. dekan Bitnar. Sveto opravilo je spremljalo petje nabožnih ljudskih pesmi.

Nad okusno opremljenim oltarjem z veliko podobo Matere Božje, Kraljice Slovencev, se je dvigala visoka in obsežna tribuna, polna gostov, ki je obvladala ves veliki prostor. Na njej je bila zbrana množica odličnih gostov: gosp. minister dr. Kulovec, novomeški prošt g. Čerin, g. ljubljanski župan dr. Adlešič, g. narodni poslanec dr. Kocet, župan občine Metlika-okolica g. Nemanič, zastopnik okrajnega glavarja okraj-

Narodne noše in člani fantovskih odsekov na veličastnem prosvetnem taboru v Radovljici

Posavski prosvetni tabor v Rajhenburgu: Del zborovalcev pred rajhenburško baziliko

ni podnačelnik g. dr. Otrin, črnomeljski župan g. Klemenec in številni zbor belokranjske duhovščine.

Ljudski shod je otvoril g. šol. nadzornik Valjavec, ki je v svojem nagovoru pozdravil belokranjsko ljudstvo in naše narodne voditelje ter poudarjal vstajenje slovenske narodne zavesti po toliko letih tlačenja in zapostavljanja slovenskega naroda, veličal katoliško krščansko kulturo našega ljudstva in pozival, da naj naš narod vztraja v borbi za svoje narodne in verske svetinje ter za uresničenje in upostavitve demokracije v naši ljubljani jugoslovanski državi. Ko je predlagal vdanostni pozdrav našemu mlademu kralju Petru II., je zaoril iz štiri tisoč glav broječe množice vihar: »Živijo kralj Peter II.! Živela Jugoslavija! Živel slovenski narod!« Z istim navdušenjem se je množica odzvala njegovemu vzkliku: »Živel knez namestnik Pavel!« In ko je predsednik prosvetnega tabora vzkliknil »Živel voditelj slovenskega naroda, dr. A. Korošec!«, je po vsem velikem prostoru završalo kakor vihar: Živio dr. Korošec, in ta vzklik se je ponavljal v neprenehajočem navdušenju, ki ga je predsednik shoda komaj mogel ustaviti. Prisrčnih ovacij je bil nato deležen tudi navzoči minister g. dr. Kulovec in belokranjski rojak, ljubljanski župan g. dr. Adlešič. Nato pa je stopil na oder prisrčno pozdravljen od ljudstva in mladine, naš stari prijatelj, slavnostni govornik g. Fran Terseglav.

Bela krajina je slovenska in katoliška

Njegovega govora, v katerem je vsak stavek udarjal ko kladivo, ne moremo objaviti, ker je vse zanesel v takem plamenu navdušenja, da sploh nihče na misel, da bi ga ujel na papir. Bil je to en sam mogoče himen slovenskemu narodu, slovenski krvi in jeziku ter slovenski zemlji. Bil je resen poziv vsem Slovincem, da se združijo v eno nepremagljivo zavedno narodno telo pod pogojem, da se nihče ne dotakne slovenske narodne krščanske vere in prepričanja. V Jugoslaviji — ta stavek je kar zagrnil po velikem prostoru — hočemo biti enakopravni kot slovenski narod poleg hrvatskega in srbskega, ne plemo, ne sužnji, ne gosti in be-rači od tuje milosti; tujcu robovati je nesreča,

bratu hoteti biti manjvredni hlapec, pa sramota! Ponosni smo na Jugoslavijo, a ona bo močna in srečna le, če smo njeni svobodni sinovi! Pritrjevanje belokranjskega ljudstva na besede, ki jih je govornik množici naravnost jemal iz srea, je bilo podobno viharju in tudi navzoči nasprotniki so bili pod njegovim silovitim vtisom.

Popoldanski telovadni nastop

Popoldne se je po sv. litanih slavnostni prostor napolnil z množico več tisoč duš, in tudi tribuna je bila polna kakor dopoldne. Brez pretravanja lahko rečemo, da Bela krajina nikoli ni doživela takega, v vseh ozirih dovršenega telovadnega nastopa slovenske mladine, ki so jo pred vsem tvorile vrste katoliških telovadnih moških in ženskih odsekov Bele krajine same. Ljudstvo ni videlo tu samo telesne sile in izurjenosti estetske kulture svojega najmlajšega rodu, ki je pripravljen vse žrtvovati za obstoj in rast slovenskega naroda in njega visoko krščansko omiko, ampak se je tudi navdušilo za duhovno in moralno silo in krepost svojih sinov in svojih hčera. Tekmovali so v harmoničnih prostih vajah, ob orodni telovadbi, s katero bi se mogli naši telovadci postaviti in so se v resnici že na mednarodnih nastopih in tekmah naši bivši Orli. V štatenem teku ter ob nastopih našega deškega in dekliškega naraščanja ter ob ljubkem rajanju, ki ga je izvajal škofjeleški telovadni ženski odsek, črnomeljski, metliški, dragatuški, podzemeljski in lokviški telovadni odsek.

Vse točke je množica spremljala z burnim odobravanjem. Nato sta se slovesno izročili darili za zmagovalcev tekmah, in sicer srebrni pokal, dar gospoda ljubljanskega župana, belokranjskega rojaka dr. Adlešiča, fantovskemu odseku metliškega prosvetnega društva. Drugo darilo narodnega poslanca g. dr. Koceta, srebrno uro, pa je dobil član črnomeljskega fantovskega odseka osmošolec g. Abec.

Popoldne je prisostvoval telovadbi ter jo pozornostno spremljal in toplo pohvalil naše fante in dekleta zastopnik naše slavne vojske, gosp. polkovnik Matija Prebek.

Bil je to čudovit in velik dan, ki je pokazal, da belokranjsko ljudstvo zvesto stoji za svojimi slovenskimi narodnimi voditelji.

Delavski tabor pri sv. Urhu

V nedeljo je večja skupina jugoslovanske strokovne zveze organizirala tabor, ki je bil veličastna manifestacija krščanske delavske zavesti.

Ob 4 zjutraj je domača delavska godba privedla budnico po Dev. Mar. v Polju. Ob 8 dopoldne je bilo zbiranje taborjanov v Zadvoru. Lepo je bilo videti, ko je prispelo v Zadvor nad 200 kolesarjev, ki so v lepem redu privozili na kraj zbiranja z okrašenimi kolesi. Ob določeni uri se je razvil proti

cerkvi sv. Urha lep sprevod z godbo na čelu in delavsko zastavo vevških članov JSZ. Takoj po prihodu na hrib se je začela sv. maša pri lepo okrašenem oltarju na prostem. Vsa velika množica se je zgrnila okrog oltarja. Sv. mašo je daroval gospod prof. Filip Terčelj iz Ljubljane, ki je imel tudi zelo pomenljiv govor o poslanstvu krščanskega delavstva.

Po sv. maši je začel tabor g. Pangeršič Ivan, predsednik papirniške skupine. Ker je bilo udeležencev veliko nad 2000, so organizatorji oskrbeli tudi mikrofoni za ojačevalec, tako da so govorom lahko sledili vsi navzoči. Prvi je govoril predsednik JSZ g. Srečko Zumer, ki je v imenu centralne JSZ pozdravil vse navzoče in se jim zahvalil za veličastno manifestacijo JSZ. Povabil je tudi vse udeležence na praznik jeseniških članov JSZ, ki bodo prihodnjo nedeljo razvili in blagoslovili svoj prapor, prav tako pa tudi na delavski praznik v Kamniku dne 29. avgusta. Tabor sta pozdravila še zastopnik kamniške skupine JSZ g. Stare in zastopnik tržiške skupine g. Dacar.

Vseučiliški profesor dr. Andrej Gosar je prav lepo opisal potrebe delavske strokovne organizacije njen pomen za delavstvo in njeno udeleževanje. Za dr. Gosarjem je govoril g. Pavšič iz Sostrega, ki je v svojem lepem govoru pokazal, kaj zmore delavec, ki se veliko uči in čita. Zadnji je govoril g. Jurač iz Celja, ki je v svojem govoru vpletel misel, da imajo delavski tabori le takrat svoj uspeh, če se udeleženci tudi v življenju ravna po tem, kar so na taboru slišali.

Po taboru so se udeleženci hitro poslovili od prijaznega grička in odšli na skupno kosilo na Friškovec nasproti vevške tovarne. Popoldne je bil ogled papirnice, nato pa se je razvila prijetna zabava, ki jo je oživljala domača delavska godba.

Prosvetni tabor v Črnomlju: Belokranjska dekleta v sprevodu

Veličastni prosvetni tabor v Konjicah.

Drobne novice

Na pomoč sirsko-kaldejskim katoliškim beguncem

V našem uredništvu se je zglasil g. S. de Malik Varda, oficijel. zastopnik odbora za pomoč sirsko-kaldejskim grško-katoliškim beguncem, ki so pribežali v Liban v Siriji. Prosil je, da ga priporočimo vsem, ki bi hoteli kaj podariti v gornji namen. G. Malik Varda je pokazal uradno listino s podpisom nadškofa Evfimuma Juakima v Zahle v Libanu in vseh članov pomožnega odbora. Pokazal je tudi dovoljenje kr. banke uprave v Ljubljani, izdano dne 7. avgusta 1937, nadalje dovoljenje za nabiranje milodarov, izdano od policijskega ravateljskega v Ljubljani dne 9. avgusta 1937, ter dovoljenje škofijskega ordinariata ljubljanskega z dne 5. avgusta 1937 s podpisom stolnega prošta in generalnega vikarja g. Ignacija Nadraba. Škofijsko dovoljenje pravi, da bo škofijski urad rad sprejemal milodare za ta namen ter jih pošiljal jezuitskemu samostanu v Zagreb, ki jih bo poslal v Liban, ter da je zgoljufija tako izključena. Uredništvo daje to na znanje vsem, ki morejo in bi radi kaj prispevali za prvo pomoč sirsko-kaldejskim otrokom in materam, ki so v veliki bedi in zaradi katerih je bilo organizirano nabiranje milodarov med katoliki vseh sveta.

Koledar

Torek, 10. avgusta: Lavrencij, mučenec; Pavla, devica.

Novi grobovi

† V Kamniku je vdan v božjo voljo zatianil svoje oči ugledni posestnik g. Valentin Benkovič. Pokojnik je bil vzoren katoliški mož, skrben oče in dober gospodar. Naj mu sveti večna luč! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

† V Ljubljani je umrl g. Božidar Valenta, šolski ravatelj v p. Pogreb bo v sredo ob 2 popoldne. Naj v miru počiva! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

† V Splitu sta se na morju smrtno ponesrečila gospe Josip Klementič, višji poštni uradnik Pošte hranilnice v p. in njegova soproga gospa Berta. Pokopali so ju večerj v Splitu. Blag jima spomin! Zaljubljenim naše globoko sožalje!

† Vrbijane pod Krimom. V starosti 76 let je mirno v Gospodu zaspal g. Martin Furlan st., posestnik in gostilničar. Pokopali ga bodo v sredo ob 5 popoldne na pokopališču v Tomišlju. Naj mu sveti večna luč! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Iz banovinske službe. Dr. Franc Podkoritnik, zdravnik združene zdravstvene občine Grosuplje, je napredoval v VIII. položajno skupino. Dr. Bernard Jirku, zdravnik združene zdravstvene občine Strigova, je napredoval v VIII. pol. skup. Dr. Boris Premrou, banovinski pristav pri banki upravi, je napredoval za višjega banovinskega pristava v VII. skupini. Ing. Aleksander Skubic, banovinski teh. pristav, je napredoval za višjega pristava v VII. skupino istotam. Postavljen je dr. Grum Slavko, zdravnik združene zdravstvene občine Zagorje ob Savi, na doedanje službenem mestu v VIII. skup. Postavljen je dr. Lukman Branko, zdravnik združene zdravstvene občine Gornja Lendava, na doedanje službenem mestu v VIII. skupino. Postavljen je ing. Dekleva Maks, banovinski tehnični višji pristav VI. skupine pri kraljevski banki upravi v Ljubljani, za banovinskega tehničnega svetnika v V. skupino. V VII. skupino je napredoval banovinski geometer Rudolf Strnad pri banki upravi. V VIII. skupino je napredoval dr. Ivo Martinec, zdravnik združene zdravstvene občine Sv. Marjeta nižje Ptuj. Banovinski arhiv. uradnik Stanko Kosmač je napredoval v IX. skupino. Za banovinskega veterinarskega višjega pristava v Beltincih je imenovan Ignac Baša.

— Imenovanje. Za banovinskega svetnika IV. 2. pri okrajnem načelnstvu v Novem mestu je imenovan banovinski okrajni kmetijski referent Franc Malasek.

— Iz policijske službe. Za policijskega stražnika pripravnika v III. skupini zvančnikov pri upravi policije v Ljubljani je postavljen Franc Suštar.

Vaše zdravje čuva

„LASTA“ SLADNA KAVA

— Dr. Korošec posavskemu taboru. Notranji minister dr. Anton Korošec je poslal na prosvetni tabor v Rajhenburg naslednje brzojavko: »Zadržan vsled obilnega dela v Belgradu, pozdravljam posavski prosvetni tabor in mu želim največji uspeh. — Dr. Korošec.«

— Pogreb gospe Elšnikove v Svecini je bil v nedeljo 8. t. m. ob ogromni udeležbi. Nad 1000 ljudi je spremljalo to obsejno zavedno Slovence na zadnji poti. Pogrebne svečanosti je opravil domači g. župnik Franc Čašal v spremstvu ravatelja prof. Riehterja, župnika Tkavca in p. Kasijana. Domači pevski zbor je pred hišo in na pokopališču zapel žalostinke. Od blage pokojnice, ki je ob prevratu pred raznejitveno komisijo z energičnim nastopom rešila lep del slovenske zemlje za Jugoslavijo, sta se ob grobu poslovila domači g. župnik Čašal in mariborski podžupan Zebot kot ožji sorodnik. Vrlji Slovenki bodi domača zemljica lahka.

— Pri gotovih boleznih žolča in jeter, žolčne kamna in zlatence urejuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda prebavo in pospešuje izpraznjenje črev. Kliniške izkušnje potrjujejo, da domače zdravljenje dobro učinkuje, ako se jemlje zjutraj na tešče »Franz-Josefova« voda pomešana z nekoliko vroče vode.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

— Requiem za srednji glas in orgle, zložil dr. Franc Kimovec, II. izdaja. Cena partituri je 14 din, glasovom po 4 din. Lep in praktični requiem, ki je bil že več let razprodan, je na mnoga povpraševanja od strani naših cerkvenih pevovodij zopet izšel v drugi izdaji. Poje ga lahko en sam pevec ali pa cel zbor enoglasno menjač glasove, kakor je označeno v partituri in glasovih. Tak način izvajanja bo imel popoln uspeh in učinek. Skladba ne bo nudila težko tako organistu, kakor pevčev. V prodaji ga ima Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

— Romanje: Sveta gora-Gorica-Trst 18. do 20. avg. Prijavite se za pojednalo takoj pri: »Družina božjega svetca, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

— Nekdanji dijakinjam in dijakom gimnazije v Kranju, ki bi v normalnih razmerah maturirali leta 1917! Kot edina, ki eva nazadnje še ostala v osem šoli, vas vabiva, da se hitro oglasite na spodnji naslov zaradi praznovanja dvajsetletnice maturo. Vabljeni ste vsi, ki smo bili v četrti šoli že

skupaj, neglede na to, kako nas je potem vojska raztepla in kdaj ste maturirali ali morda tudi ne. Vse drugo plemenito! — Jože Zigon, Ljubljana-Vič, Rožna dolina VIII/15; ing. Lojze Zumer, Nazarje.

— Opozorilo. Ker se je zadnje čase zgodilo, da so nekateri ljudje naselili nekim inozemcem, ki so se sklicevali na gđ. Fanny S. Copeland, lektorico angleškega jezika na ljubljanski univerzi, ter dajali ali posojali denar, nas je gđ. Copeland naprosila, da javnost svarimo pred takšnimi ljudmi in da v imenu gđ. Copeland opozarjamo vsakogar, posebno pa njene znanke in prijatelje, naj nikar ne posojajo ali dajejo denarja tujim ljudem, ki bi se morali sklicevali na njeno ime.

— Operna gostovanja v Rogški Slatini. Po izredno uspelem gostovanju ljubljanske opere v Rogški Slatini v juliju, ki je zapustilo najboljši vtis o visoki umetniški stopnji in odlični glasovni kvaliteti članov naše opere, se v soboto 14. t. m. ponovno uprizaro »Sevilski brivci«. V glavnih vlogah nastopijo gđ. Zupčičeva, gđ. Gostič, M. Rus, D. Zupan itd. V nedeljo 15. t. m. pa se uprizaro »Prodana nevesta« z go. Gjungenac, Golobovo, Kogejovo, Ramšakovo ter gđ. Križajem, ki je priznana najboljši jugoslovanski Kecal. Gostišcem, Banovcem, Jankom, Kolacijem. Baletni zbor nastopi pod vodstvom baletnega mojstra g. ing. Golovina. Obe predstavi dirigira kapelnik g. Neffat. Silikovit inscenacije so delo g. slikarja B. Vavpotiča. Predstavi se vršita v veliki dvorani Tonkina, vsakokrat ob 20.30. Vstopnice so v predprodaji pri Putniku.

— Železniškim upokojencem in vdovam. Izšla je uredba glede naročila režijskega premoga. Vsak upokojenec, ki želi naročiti režijski premog, naj se v to evrbo zgleda pri svoji najbližji postaji. Glavni kolodvor v Ljubljani sprejema naročila od 1. do 7., od 11. do 17. in od 21. do 27. vsakega meseca. Zaradi zaostanka pa ta mesec izjemno od 8. do 12. od 2. do 6. ure, v nadaljnjih mesecih pa v uradnih urah od 10. do 12. Društvo železniških upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani.

— Požig iz malomarnosti. V delavnici Antona Ješeta v Trzihu je 4. maja letos na sv. Florijana dan izbruhnil požar, ki je uničil delavnico, vse stroje in drug inventar, tako da je g. Ješe utrpel okoli 200.000 din škodo, ki je bila delno krita z zavarovalnico. Požar je nastal po nesrečnem naključju. Čevljarji prirokovalci Fran Sitar je omenjenega dne kuhl čevljarstvo lepilo. Ker se mu je nekaj lepila zloilo po tleh, je pograbil čunjo, pobrisal zloilo lepilo in vse vrge v peč. Ker je bil med lepilo pomešan tudi bencin, je nastala eksplozija. Plamen je buhnil v delavnico, ki je začela goriti. Zaradi prestopka požiga iz malomarnosti se je večerj Fran Sitar zagovarjal pred kazenskim sodnikom poedincem g. Fr. Gorečanom. Sodiščnik je upošteval vse olajševalne okoliščine ter je Sitarja obsodil na 1200 din denarne kazni, odnosno na 20 dni zapora, to pogojno za 2 leti. Sitar je sodbo sprejel.

Dr. Debevec, Radovljica ne ordinira do 4. septembra

— Obsojen poklicni mazač. Sodnik Fr. Gorečan je večerj obsodil zaradi prestopka mazaštva na tri mesece strogega zapora ldrjčana Ivana Jurjevčiča, bivšega bolničarja, ki pa se že dalj časa ukvarja z zakonitim zdravljenjem in odpravljanjem telesnega plodu. Sedaj je bil obsojen, da je decembra lani in letos do februarja zdravil razne bolnike, moške in ženske proti nagradi. Predpisoval jim je različne čaje, belo deteljo, lavendelovo olje, cvetlični med, hren in druga zdravila. Nekaj ženski, ki je imela nalomljeni tilnik, je nasvetoval hren, počepno vino, kakor tudi gorke obkladke z osveno slamo. Jurjevčič je inkriminirana dejanja deloma priznal, zatrjujoč, da se mora na kak način preživljati.

— Nesreče. Dveletni Franči Dožanovi, vnučkinji gostilničarja iz Zgornje Doline pri Kranju, je padla na glavo težka skala, ki se je zakotalila z bližnjega brega. Otroku je prebilo lobanjo ter mu pretreslo možgane. Otrokov ostanek je smrtno nevarno. — Med Postojno in Rakekom je padel z vlaka 45-letni železničar Josip Lukek, doma z Rakeka. Pri padcu se je resno poškodoval na glavi ter je dobil nevarne notranje poškodbe. — Večerj dopoldne je na Vrhniki povozil neki avto 28-letnega opekarniškega delavca Ivana Petriča. Petrič si je pri padcu prebil lobanjo ter je bruhal kri. Nezvestnega je ljubljanski reševalni avto prepeljal v bolnišnico. — Truga gramozja je padla na nogo 45-letnemu posestniku Francu Lampiču iz Dobrunj ter mu jo zlomila.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

— Na pariško razstavo in po Franciji meseca septembra. V mesecu septembru organizira »Putnik« tri lepa in zelo interesantna potovanja na pariško razstavo in po najlepših krajih Francije. Ti vlaki odhajajo iz Zagreba odnosno Ljubljane 11., 18. in 25. septembra. V samem Parizu bodo izletniki prebili polnih deset dni ter imeli priliko si ogledati vse znamenitosti in kompletno razstavo ter se nato vozijo z avtokarjem in vlakom 4 dni po Franciji. Udeleženci prvega potovanja obiščejo vse zgodovinske dvorce v dolini reke Loire in Rambouillet katedralo v Chartres, Azay le Rideau, Chenonceaux, Amboise, Chamont, Blois, Chambord, kakor tudi zgodovinske gradove Tours in Orleans. Druga skupina obišče sloveče plaže na Atlantickem oceanu: Trouville v Deauville in Mont St. Michel, Rouen, Lisieux, Caen, Avranches in St. Malo. Tretja skupina obišče srce Francije: L'ile de France in sloveči Champagne. Tu so dvorci Chantilly, Compiègne, Pierrefonds, bojišča okoli Reimsa in ostale znamenitosti. Vsako potovanje traja 20 dni. Cena vožnji je 4780 din za osebo — vožnja v drugem razredu in vse ostalo. Prijave sprejemajo in dajejo vse informacije Putnikove pisarne. Izletniki bodo obiskali tudi Milan in Benetke.

Ljubljana

— Sv. maša za pok. Miha Moškerc, urednika »Slovenca« in odličnega delavskega organizatorja, bo v sredo, 11. avgusta, na trinajsto obletnico njegove smrti, ob pol 7. zjutraj pri oltarju sv. Križa v frančiškanski cerkvi. Vsi prijatelji nezabnega pokojnika vabljani!

— Umetniško-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v četrtek 12. avgusta ob 2. popoldne izlet v Žužemberk (poštaje Muljava, Krka, Zagradec). Odhod s Kongresnega trga. Priglasiti se je v prodajalni Podkrajšek na Jurčičevem trgu. Avtobus 40 din.

— Ljubljanski romanje na Brezje. Za nedeljsko skupno romanje na Brezje se je treba priglasiti pri pristojnem župnem uradu. Naj hitreje ne odlašajte s priglaševanjem do konca tedna! Treba je izvršiti mnogo pripravl!

— Mestno tajništvo JRZ za Ljubljano javlja vsem svojim članom in somišljenikom, da se je preselilo iz Slomškove ulice na Gosposvetsko cesto 10, I. nadstropje, telefon 37-64.

— Izlet v Postojnsko jamo in k odkritju spomenika kralja Aleksandra I. na Rakeku dne 5. septembra t. l. Prijave sprejema Zadruga železniških uradnikov »Dome« v Ljubljani, hotel Metropol, prvo nadstropje, soba št. 125, dnevno od 10.30 do 11.30 in od 16.30 do 17.30. Voznina in pristojbine znižane.

— Huda železniška nesreča v Siski. V nedeljo zvečer okoli pol 9 se je v Siski na gorenski progi ponesrečil 30-letni delavec Janez Pavlič, zaposlen v Ljubljani in doma od Sv. Ane v Slovenskih goricah. Pavlič je zgrabil monakovski brzdovlak, ki prihaja v Ljubljano ob 8 zvečer. Vlak je Pavlič odrezal desno roko v zapestju, mu zlomil levo nogo, polomil rebra ter mu povzročil še druge hude poškodbe. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico. Pavličovo stanje je zelo nevarno.

— V Ljubljani umrli ob 30. julija do 6. avgusta 1937: Kranjec Ana roj. Kovačič, 30 let, žena kolarja, Zaloška cesta 11. Tomšič Katarina roj. Kovačič, 75 let, zasebnica, Lavričeva ulica 12. Golob Franc, 66 let, zidar, Vidovdanska cesta 9. Pečan Ana roj. Vidmar, 36 let, žena trošarinskega paznika, Ižanska cesta 120. Seliskar Agata roj. Papež, 76 let, bivša delavka, Vidovdanska cesta 9. Kršnik Franciška roj. Zajc, 55 let, žena posestnika, Predovčeva ulica 38. — V ljubljanski bolnišnici umrli ob 30. julija do 6. avgusta 1937: Bivec Vid, 42 let, krovce, Medvedova cesta 8. Brinovec Josip, 26 let, sin posestnika, Gora 10, obč. Moravče. Hofnagel Matilda, 66 let, delavka, Jama 30, občina Mavčice. Jakopin Stefan, 42 let, čevljarjski mojster, Bežigrad 24. Kosirnik Stefan, 42 let, sodar, Janševa ulica 11. Novak Ivana, 35 let, žena hišarja, Iška vas 55. Šubelj Peter, 54 let, kolaraki delavec, Podrečje 14. Borovnik Franc, 47 let, delavec, Stražišče pri Kranju. Ulaga Martin, 71 let, hlapec, Gorčiča 7 pri Preseerju.

— Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič.

— Izgubljena je bila zlata zapetna damska ura od hotela Miklič do Zelene jame. Najditelj naj jo odda proti nagradi pri Kapl. Prešernova 7, Moste.

Maribor

— Minister dr. Miha Krek je prisel v soboto zvečer v Maribor z avtomobilom ter je prenočil v hotelu Orel. V nedeljo zjutraj se je odpeljal k Sv. Juriju ob Ščavnici.

— 75.000 ljudi je obiskalo letošnji Mariborski teden. Bilanca letošnjega Mariborskega tedna, ki se je v nedeljo zvečer zaključil, je nad vse ugodna ter je presegla pričakovanja prirediteljev. Do danes je obiskalo lanske Mariborski teden okrog 50.000 ljudi, je bilo na letošnjem nad 75.000 obiskovalcev. Moralni in gnetni uspeh sta odlična. Med obiskovalci je bilo letos izredno visoko število Avstrijcev, ki so zlasti zadnji dan prispevali v nešteti avtomobilih in avtobusih. Prič je prišla na obisk tudi večja skupina slovenskih Koroscev. Slišati je bilo na razstavišču in zabavnem prostoru tudi angleščino, francoščino in celo dosti madžarščine. Uspele so tudi vse prireditve, zlasti razstave, vprizoritev Shakespearijeve komedije »Sen kresne noče« na prostem v mestnem parku v odlični režiji Kosiča, ter športne prireditve. Od razstav posebej omenjamo industrijsko, zlasti še tekstilno, potem trgovsko, obrtniško, dalje modno revijo, filipatološko razstavo, zgodovinsko razstavo in tujkoprometno razstavo. Odlično so se postavili tudi naši akvaristi, ki so razstavili skupaj z grafičnimi tovariši. Izmed razstavljajočih obrtnikov moramo posebej omeniti izdelke, ki so jih krasno opremile tordke: mizarstvo Franc Nova, Jurčičeva ulica; torbarstvo Ivan Kravos, Aleksandrova 13; pohištvo tordke E. Zelenka, Ulica X. oktobra; Justin Gustinčič, Tattenbachova ulica, tovarna ogledal Kristal d. d., Koroška cesta; Radio Starkl, Trg Svobode.

— Krščanska ženska zveza za Maribor in okolico priredi dne 15. avgusta romanje k Devici Mariji v Puščavo. Odhod s prvim jutranjim vlakom.

— Obrtniški tečaj. Krojni tečaj za možko krojaštvo se je začel 3. avgusta ter ga obiskuje 23 mojstrov in pomočnikov iz Maribora, Ptujja in iz mariborske okolice. Tečaj vodi strokovni učitelj g. Knafelj, predavanja pa se vršijo dnevno od pol 18 do 21 ure.

— Občni zbor društva gluhoonemih za dravsko banovino s sedežem v Mariboru je bil v nedeljo dopoldne v hotelu »Zamorce«. Udeležilo se ga je kakih 60 oseb, med njimi delegati iz Ljubljane, Zagreba in Grada. Tajniško poročilo je podal Mirko Sagaj, blagajniksko pa V. Hochwald. Izvoljen je bil za predsednika Sagaj, za podpredsednika Rakun, za tajnika Svenšek, za njegovo namestnico Krajncova ter za blagajnika Hochwald.

— Drzno razbojništvo na Tržaški cesti. Ko sta se v nedeljo ponoči vračala delavca Franc Bratce in Franc Hari iz mesta v Dobravo, sta bila na Tržaški cesti nenadoma napadena. Stirje napadaleci so ju obkolili, ju podrli na tla ter pretepali. Bratceu so s silo vzeli iz žepa denarnico z 830 din, Hariju pa njegov novi klobuk. Napadaleci so nato pobegnili v noč. Policija je enega izmed njih, nekoga Rudolfa T. že izsledila. Izdal je že svoje tovariše, razbojništvo pa noče priznati.

— Iz kaznišniške službe. Paznik Vinko Smolič je iz jetišnice mariborskega okrožnega sodišča premeščen v jetišnico deželnega sodišča v Ljubljani. Paznik Franc Kupec je premeščen iz mariborske kaznišnice v jetišnico mariborskega okrožnega sodišča.

— Slomškova zlata ura ukradena iz muzeja. V nedeljo dopoldne je bil mariborski muzej zelo obiskan. Ljudje so vse muzejske dvorane, ki so že itak tesne, naravnost napolnili. To je bila ugodna prilika za drznega vlomila, ki se je vtihtopil med obiskovalce ter je v Slomškovi sobi, v kateri so shranjeni spomini na velikega slovenskega vladiko, odprl s ponarejenim ključem vitrino in iz nje ukradel Slomškovo zlato uro. Nato je vitrino zopet zaklenil, tako da so šele naslednjega dne opazili, da nre ni več nikjer. Mariborska policija raziskuje drzni slučaj.

— Mednarodni plesni turnir, ki se je vršil v okviru Mariborskega tedna v dvorani Uniona za prvenstvo Jugoslavije, je bil za Maribor družabni

dogodek prve vrste. Zbrana je bila vsa mariborska elita, ki je z zanimanjem sledila posameznim plesnim točkam. Turnir je vodil plesni učitelj Simonič. V A razredu je zmagal par Fric Wurzer-Gertrude Sieger iz Grada, v mojštrskem razredu sta pa zasedla prvo mesto Robert in Enid Skalica iz Grada pred našim parom Beci-Spitzy iz Zagreba.

— m Smrti kosi. V Gosposki ulici 50 je umrl davčni kontrolor v pokouju g. Martin Ferenčak. Pokojnik je bil v Mariboru znana in spoštovana osebnost. Pogreb bo danes popoldne ob 16 iz mrtvašnice na mestnem pokopališču. V nedeljo je umrla v starosti 62 let v splošni bolnišnici gospa Franciška Nabergoj, vdova po carinskem revizorju. Pokojnica izvira iz znane narodne primorske rodbine. Pokopana bo danes popoldne ob 16.30 na pokopniškem pokopališču. Svetila pokojnika večna luč, žalujočim naše iskreno sožalje.

— m Drugo kolo pokalnega šahovskega turnirja za prvenstvo Maribora se je končalo takole: Mariborski šahovski klub je premagal šahovsko sekcijo SK Slavije s Pobrežja s 7:1. SK Zelezničar pa je premagal šahiste UJZB z rezultatom 4½:1½.

— m Pri pohorski motorni dirki se je v nedeljo pripetila tudi nesreča, ki bi bila lahko usodna. Ponesrečil se je športni poročevalec graške »Tagespost« g. Klethofer, ki se je peljal v prikolici nekega graškega motorja. Ta motor je imel karambol s kmečkim voznikom, pa je dobil pri tem Klethofer precej resne poškodbe na vratu in glavi. Prepeljan je bil v Gradec.

Celje

— c Zmaga celjskega šahovskega kluba. V nedeljo dopoldne ob 9. je kombinirano moštvo Celjskega šahovskega kluba odigralo match proti šahovskemu klubu Trbovlje in zmagalo z rezultatom 6:2. Prireditelj je bila v okvirju Celjske razstave. Celjska razstava je poklonila zmagačalcem šahovsko uro kot darilo. Match se je vršil v najlepšem redu pod vodstvom g. Vozičiča.

— c Polovična voznina za obiralce hmelja. Lansko leto so nekateri obiralci hmelja morali plačati celo voznino sem in nazaj, ker niso bili poučeni, kako naj ravna, da bodo dobili polovično voznino. Opozarjamo zato hmeljarje, da pišejo obiralcem, naj si preskrbijo na odhodni postaji celo karto do izstopne postaje, obenem pa zahtevajo rumeno legitimacijo K 13. Na izstopni postaji ne smejo oddati niti vozne karte niti legitimacije, ker bo oboje obenem z »Objavo« Hmeljarske zadruge veljalo za povratno karto. Polovična voznina velja od 1. avgusta do 30. septembra. — Brezplačne objave se bodo dobile v združni poslovalnici v Zalcu, pri uredništvu »Slovenskega hmeljarja« kakor tudi pri poverljivih v posameznih krajih.

— c Brez vročka sta napadla 70-letnega starčka in ga smrtno poškodovala. V petek, 30. julija, je šel po glavni cesti pri Rogatcu 70-letni prevzitar Bašner Anton iz Tlakov pri Rogatcu. Za njim sta se pripeljala dva črko 30 let stara fanta, katerima se starček ni pravočasno izognil. Eden je zato ekočil s kolesa, mu odvzel palico, na katero se je starček opiral in ga pretepel po vsem životu. Starček se je zgrudil na tla, napadalec pa sta se odpeljala naprej. Kmalu za tem je prišel po cesti neki možki, ki je peljal starčka domov. Reče je mislil, da bo okrevljal z domačimi zdravili, toda udarci so ga čedalje bolj boleli, zato so ga pripeljali v nedeljo, 8. avgusta v celjsko bolnišnico. Nesramna napadalec sta zadala nesrečni žrtvi močne poškodbe na glavi, mu zlomila levo roko in rebro na desni strani. Radi starosti je njegovo življenje v resni nevarnosti.

— c Kino Metropol prinaša danes zadnjikrat re-prizo prekrasnega filma »Orlovo gnezdo« (Schloss Hubertus).

Trbovlje

— Združenje vojnih invalidov, krajevni odbor v Trbovljah, priredi 15. avgusta prvo veliko dobrodelno tombolo, ki bo v korist pobabljenim revežem žrtvam svetovne vojne in za vojne vdove. V ta namen je Združenje razposlalo prošnje za prostovoljne darove, ki bi služili kot prispevek k tomboli, na nekatera podjetja ter imovitejše zasebnike in trgovce. Prosimo, da vsi ti, ki so jim bile poslano prošnje za darove, po možnosti prispevajo, da bo tem večji uspeh te dobrodelne tombole.

Nečloveško ravnanje

z lastno ženo

Ljubljana, 9. avgusta. Grozen primer nečloveškega ravnanja z ženo obravnava sedaj ljubljanska policija. V nedeljo zvečer je prišel na mošamsko stražnico mala deklica, ki je vsa drhteča povedala, da nekdo v Mostah grozno mučila svojo ženo, jo vlačil za lase po dvorišču ter jo buta z glavo ob cementna tla. Ko so stražniki prihiteli na to dvorišče, niso našli več ne surovega moža in ne nesrečne žene.

Ob 11 zvečer pa je v surovi mož telefoniral iz Zaloge po reševalni avto v Ljubljano. Reševalci so našli v Zalogu ženo nezvestno in krvavoče iz mnogih ran na glavi in na telesu. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer pa je bila do danes popoldne še nezvestna, tako da je ni bilo mogoče zaslišati.

Surovi mož si je izmislil prav neverjetno pravljico, ki jo je povedal na stražnici, kamor se je javil sam. Pripovedoval je na policiji, da je z ženo odšel proti večeru na enem kolesu na izlet proti Zalogu, kjer sta ga pa napadla dva možka, ki sta nadlegovala njegovo ženo in jo ramila. Policija pa je ugotovila vse druge okoliščine. Mož je 32 letni sprevidnik cestne železnice Jože Gunde, ki stanuje pod jezami 17 v Mostah. Poleg svoje žene Ane, ki jo je skoraj ubil, je imel razmerje tudi z neko drugo žensko. S to je bil v nedeljo na izletu, ko pa se je vrnil domov, je pričel svojo ženo neusmiljeno pretepati. Ko mu je žena omedlela, jo je posadil na kolo ter jo odpeljal proti Zalogu, da bi s tem zakril posledice svojega postopanja.

Proti Gundetu je uvedeno kazensko postopanje. Življenje nesrečne Ane Gundetove pa je še vedno v negotovosti.

Ugoden razvoj državnih financ

Prejeli smo pregled državnih dohodkov in izdatkov v mesecu juniju 1937, ki kaže, da so se tudi ta mesec državne finance ugodno razvijale. Skupni državni dohodki so znašali v juniju 1937 (za proračunsko leto 1937-1938) 905.3 milij. din, dočim so znašali lani junija samo 745.2 milijona, junija 1935 pa celo samo 699 milij. din. V dveh letih so se torej dohodki povečali za nad 200 milij. din, kar je za naše razmere izredna vsota. Izdatkov je bilo v juniju 837.4, junija 1936 pa 693.34 milij. din. Skupno so v prvih treh mesecih proračunskega leta 1937-1938, t. j. od 1. aprila 1937 do 30. junija 1937, znašali državni dohodki 2.607.97 milij. din (proračun za to dobo 2.727.5), v istem času lani pa 2.227.65 (proračun 2.580.9) milij. din. Izdatkov je bilo letos v teh treh mesecih 2.213.45 (proračun 2.727.5), lani v istem času 1.850.6 (proračun 2.580.9) milij. din. Po posameznih skupinah se letošnji dohodki v prvih treh mesecih proračunskega leta dele sledeče (v milijonih din, v oklepajih podatki za tri mesece lani): neposredni davki: splošni 296.54 (261.44), poseben 206.66 (156.6), izredni 30.8 (25.2), trošarine 222.4 (197.66), takse 270.7 (248.0), carine 246.7 (186.5), monopoli 493.65 (455.45), razni manjši dohodki 11.0 (9.4), drž. podjetja: železnice 568.9 (445.2), pošte itd. 110.3 (108.06), gozdovi 17.94 (19.36), rudniki 64.45 (50.0) itd.

To bi bila slika o tekočih dohodkih. Potrebno pa je dodati še sliko o dohodkih na račun proračunskega leta 1936-1937, v kolikor so prišli v državno blagajno meseca junija 1937, oziroma o izdatkih, izvršenih na račun 1936-1937, v mesecu juniju. Kakor znano, trajala računsko leto pri nas 17 mesecev, torej 5 mesecev več kot proračunsko leto, ki teče od 1. aprila do 31. marca. Vendar

v glavnem vsi dohodki pritečejo že v teku običajnega proračunskega leta, nekoliko več pa je od aprila do avgusta izdatkov, tako da se začetni presežek proračunskega leta proti koncu malo zmanjšuje. Tako so znašali od 1. aprila 1936 do 31. marca 1937 vsi državni dohodki 10.252.66 milijona din, izdatki pa 9.424.2 milij. din, tako da je bil izkazan presežek dohodkov nad izdatki v znesku 282.5 milij. din. Do konca junija so se dohodki povečali na 10.326.6, izdatki pa v nekoliko večji meri na 9.535.9 milij. din. Tako se je presežek dohodkov nad izdatki skrčil na 790.7 milij. din ter se bo verjetno v naslednjem še malo zmanjšal, vendar ne toliko, da ne bi vseeno celo leto 1936-1937 izkazalo velikega presežka dohodkov nad izdatki, kakor ga že leta nismo imeli. V naslednjem podajamo pregled razvoja državnih financ od leta 1930 dalje na podlagi državnih računskih zaključkov. Vpoštevali smo samo redne proračunske izdatke in dohodke ter izračunali presežek ali primanjkljaj dohodkov oziroma izdatkov. Bili so naslednji presežki, oziroma primanjkljaji v milijonih din:

1930-1931 presežek	435.46
1931-1932 primanjkljaj	626.56
1932-1933	422.1
1933-1934	30.26
1934-1935 presežek	379.6
1935-1936	483.6
1936-1937	790.7

(začetni pod.)

Iz vseh teh podatkov se vidi, kako je izboljšanje konjunktore pripomoglo k zvišanju državnih dohodkov in smo iz dobe deficitov prišli v dobo suficitov.

Hmeljska letina

Združitev Hmeljarske zadruge in Hmeljarskega društva v eno strokovno organizacijo

Kakor je že »Ponedeljski Slovenec« poročal, je bil v nedeljo dopoldne v Žalcu velik tabor savinjskih hmeljarjev, katerega se je udeležilo nad 1000 Savinjanov, ki so do zadnjega kotička napolnili Rablekovo dvorano. Po zanimivem in zelo živahnem taboru, na katerem so slišali hmeljarji, da se obeta letos živahna hmeljska kupčija, ker bo v splošnem letos 15% pridelka manj kakor v lanskem letu, tako da se bo pridelalo na vsak način 15.000 metrskih stotov, je bil občni zbor Hmeljarske zadruge, kateremu je prisostvovalo mnogo hmeljarjev in tudi okrajni glavar celjski g. dr. Ivo Zobec in predsednik Kmetijske zbornice g. Martin Steblovnik.

Občnemu zboru je predsedoval predsednik Hmeljarske zadruge g. Alojzij Mihelčič, ki je po uradni pooblaščenosti razveseljivo dejstvo, da se je število članstva v zadnjem letu močno dvignilo.

Hmeljski nadzornik g. inž. Dolinar je poročal, da je namen Hmeljarske zadruge predvsem ta, da skrbi, da dobijo člani poceni svoje potrebščine in dobro vnovčijo hmelj. Na vsak način je to težko, kljub temu pa zadruga dobro vrši svojo nalogo. V preteklem letu se je posrečilo zadruzi znižati cene škropilnic, močno si prizadeva znižati ceno umetnim gnojilom in raznim sredstvom, ki se rabijo za škropljenje proti peronospori. Bilanca v letu 1936/37 izkazuje 66.752 din čistega dobička, kar priča, da je zadruga dobro gospodarila. V imenu nadzorstva je podal razrešnico načelniku g. Žumer Maks. Pri dopolnitvah volitvah načelnstva in volitvah nadzorstva, je bil izvoljen stari odbor. Soglasno so bile za tem sprejete nekatere spremembe pravil, večkrat pa se je razvila živahna debata.

Na predlog g. Kudra iz Griž je občni zbor načelno sklenil, da se Hmeljarska zadruza in Hmeljarsko društvo združita v eno močno organizacijo, ki bo delala v interesu hmeljarstva. — Tudi v letošnjem letu bo v Žalcu vzorčna razstava in bo zadruza prosila za pokroviteljstvo te razstave bana g. dr. Natlačen. Prihodnje leta namerava prirediti zadruza veliko hmeljsko razstavo z večjimi denarnimi nagradami. Razveseljivo je dejstvo, da so naša v zadnjem času savinjski hmeljarji veliko razumevanje pri oblaheh. Oblasti se zavedajo, da hmeljarstvo ne koristi zgolj Savinjanom, ampak tudi vsej Sloveniji, saj so v letu 1936 odnesli obirali iz Savinjske doline nad 7 milijonov dinarjev. — Zadeva selekcijske postaje je v teku in bo to izdala banovina in jo bo tudi banovina vzdrževala. — Z velikim navdušenjem je bil sprejet sklep, da se uvede za hmeljarje naše banovine obvezno članstvo v Hmeljarski organizaciji. Končno je znani hmeljski strokovnjak g. inž. Janko Dolinar opozarjal hmeljarje, naj nikar ne sadijo poznega hmelja, ki je posebno nagnjen k peronospori, pa tudi zgodbene ne, ampak naj držijo zgolj golding, ki je najprimernejši za savinjska tla.

Zadružna gospodarska banka v letu 1936

Dne 5. t. m. je imela svoj redni letni občni zbor Zadružna gospodarska banka. Na tem občnem zboru je bila predložena v odobritev bilanca za leto 1936. V predsedstvenem zboru je bila predložena v odobritev bilanca za leto 1936. V predsedstvenem poročilu, ki ga je podal predsednik banke g. dr. Basaj, je ugotovil, da se sanacija banke ugodno razvija ter da je izven dvoma, da bo banka v doglednem času tudi glede starih vlog prišla v normalno poslovanje. Likvidacija starih terjatev je uspešna ter je mnogo terjatev, ki so bile smatrane kot sumljive, v celoti izterjanih tako, da ni banka pri njih utrpela nikakih izgub. Vseled splošnega izboljšanja gospodarskega stanja se zboljšuje tudi kritje za mnoge stare kredite. Industrijska podjetja, pri katerih je banka udeležena, delajo prav dobro in so tudi doprinesla svoj delež k zbolšanju zavodnega stanja.

V bilanci so izkazane postavke za nove posle ločene od starih. Stare vloge na knjižice so se v letu 1936 znižale od 45.8 milij. na 42.6 milij., vloge v tekočem računu od 70.6 milij. na 68.6 milij., upniki pa od 60.3 milij. na 60.2 milij. Stare vloge so se torej znižale za skupno 5.3 milij. zaradi izplačanih akontacij ter radi kompenzacij. — Nove vloge so se pa zvišale od 10.8 na 16.5 milij. Reeskont se je znižal od 5.3 milij. na 3.8 milij. Za din 1.4 milij. je nastal fond za kritje eventualnih tečajnih izgub vrednostnih papirjev, kateri je dosegel konec leta 1936 din 4.7 milij. Tečajna vrednost vrednostnih papirjev je znašala 25.8 milij., fond za kritje tečajnih izgub pomenja znatno rezervno, ki jo ima zavod v vrednostnih papirjih. — Med aktivnimi postavkami starega poslovanja je največja sprememba pri menicah, ki so padle od 58.9 milij. na 21.9 milij. Ta padec gre na račun kmetijskih menic, ki jih je prevzela PAB in se je vsled tega zvišala postavka dolžnikov, ki znaša 147 milijonov. Zaradi

Borza

Dne 9. avgusta 1937.

Denar

V zasebnem kliringu je beležil angleški funt na naših borzah 237.20—238.80. Avstrijski šiling se je v Ljubljani okrepil na 8.52—8.62, v Zagrebu in Belgradu na 8.50—8.60. Grški boni so beležili v Zagrebu 30.0250 do 20.7250, v Belgradu 30.40—31.10. Nemški čeki so v Ljubljani beležili 12.73 do 12.93, v Zagrebu 12.75—12.95, za konec avgusta 12.85 blago, za sredo septembra 12.55 denar, za konec septembra 12.70—12.90, za sredo oktobra 12.75—12.95, za konec oktobra 12.85 blago, za konec oktobra 12.80—13, za konec novembra 12.88 blago in sredo decembra 12.80—13. V Belgradu so beležili 12.7306—12.9305.

Ljubljana — tečaj s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2393.65—2408.25
Berlin 100 mark	1744.02—1757.90
Bruselj 100 belg.	730.45—735.52
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	216.13—218.19
New York 100 dolarjev	4304.76—4341.07
Pariz 100 frankov	162.71—164.15
Praga 100 kron	151.33—152.43
Trst 100 lir	227.44—230.52

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 6.059.215 din, na belgrajski 4.409.000 din.

Curih. Belgrad 10, Pariz 10.35, London 21.7225, New York 435.25, Bruselj 73.30, Milan 23.90, Amsterdam 240.175, Berlin 175.15, Dunaj 81.50 (82), Stockholm 112, Oslo 109.15, Kopenhagen 96.925, Praga 15.19, Varšava 82.70, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.59, Buenos-Aires 132.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% invest. pos. 89—90, agr. 52—53, vojni škoda promptna 405—407, begl. obv. 76—77, 4% sev. agr. 51—53, 8% Bler. pos. 93—95, 7% Bler. pos. 94—95, 7% pos. DHB 98—100, Trboveljska 240—250.

KULTURNI OBZORNIK

Slikarska razstava v Novem mestu

Lojze Perko. Na potoku (pastel).

Novo mesto, 4. avgusta.

Breje Vlado, Perko Lojze in Romih Milko so imeli toliko poguma, da so v današnjih čudno hudih časih razstavili lepo zbirko svojih del na meščanski šoli v Novem mestu. Na razne načine poskušajo dati duška svojem mladoletnemu hrepenenju. Olje, akvarel, pastel, les, gлина, mavce, vse jim stoji k roki, da ponekod prav srečno pokazejo lepoto, ki jo v izobilju nudi priroda doveznim očem.

Breje Vlado ima najrajši akvarel. Videti je, da ga prav svežina in pestrost vodenih barv posebuje mika. Ljubi gozdne motive, pa tudi človeka vzame korajžno na papir. Ni slaba »Lastna podobica«, tudi »Kiparje« je temperamentalno zasnovan, le nekoliko trd je še. Pokrajinski motivi, kakor: Gozd, Motiv iz Zaloga, Akvarel iz novomeške okolice, Podgrad kažejo, da se bo razvil v dobrega slikarja z močnim čutom za barve. Čisto nekaj posebnega pa je »Polje«, sanjsko ozračje preveva sliko in zdi se, da je on s to sliko naznačil svoj »bodoči obraz«. Tu in tam mu prevelik format še dela pregledave, toda mladim ljudem je treba marsikaj opredelati. Njegovo najmočnejše orodje pa je temperament. Le ne ga zgubiti!

Precej soroden, pa nekoliko bolj vztrajen je Perko Lojze. V svojih oljih, akvarelih, pastelih in risbah je videti precej mnogostranski. Zelo je delaven in to je velika vrлина. »Marja gre čez polje« (platno) je značilno delo, ki kaže tudi amer in način njegovega ustvarjanja (kateri umetnik pa se more pohvaliti, da je le eno mladoletno zamisel popolnoma podal?), kaže pa že, da je doživel večletni travnik. Njegovi akvareli večinoma kažejo bistro in kratko in jedrnatost ali z malo sredstvi čim več povedati. Tudi olje mu še dela težave, v sliki »Pod Šmarno gorco« pa že kaže nekaj prav lepih, mehko občutenih partij!

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. pos. 89 denar, vojni škoda promptna 406—406.50, begl. obv. 72.25—72.38 (72), dalm. agr. 74—75 (75), 4% sev. agr. 51.50 denar, 8% Bler. pos. 93.75—94.50, 7% Blerovo posojilo 83.75—84.50, 7% stabilizacijsko posojilo 86—87. — Delnice: Privilegirana agrarna banka 195 denar, Trboveljska 245 denar, Isis Gutmann 40—50 (40), Oj. sladk. tov. 185—200, Dubrovačka 385—400, Oceanica 275 denar.

Belgrad. Državni papirji: 7% invest. posojilo 90 denar, vojni škoda promptna 406.50—407 (406.50), dalm. agr. 74—75 (75, 74, 75), 4% sev. agr. 52.25 denar, 8% Bler. pos. 93.50—94, 7% Bler pos. 84.25—84.75, 7% stab. pos. 90—91. — Delnice: Narodna banka 7.200 denar, Priv. agr. banka 198.50 denar (198).

Dunaj. 9 avgusta. Že na koncu preteklega tedna je bila tendenca na trgu delnic nekoliko čvrstejša. Tudi ta teden se je dvig tečajev nadaljeval, vendar se je poslovanje razvijalo mirno. Čvrstejše so bile kovinske in električne vrednote ter specialni papirji, dočim so bili slabši papirji in montanski papirji. V kulisi je bilo gibanje tečajev neenotno. Beležili so (v oklepajih tečajji pretekli petka): Donavsko-savsko-jadranska 68.15 (67.30), avstrijske stavbne srečke iz leta 1926 18.60 (18.40), delnice: Länderbank 86.50 (86), Narodna banka 165 (165), Graz-Köflach 30.40, Steg 31.25 (30.90), AEG-Union 67, Stewag 30 (29.90), Trboveljska 31 (31.20), Alpine 56.75 (55.35), Rima Murany 109.90 (107.50), Steyr-Daimler-Puch 250 (249.75), Leykam 82.75, Semperit 84.25 (85.25).

Živina

Dunajski goveji sej, 9 avgusta. Priganih je bilo: 496 volov, 405 bikov in 573 krav, skupno 1.474 glav, od tega iz Avstrije 1.342, iz inozemstva pa 132. Cene so bile naslednje: voli 1—1.48, biki 0.95—1.18, krave 0.90—1.18, klavna živina 0.70—0.92 šil. za kg žive teže. V primeri s preteklim tednom so cene I. volov nazadovale za 2 do 3, srednjih in slabših tudi za 2 do 3 groše, proti koncu sejenja pa celo do 5 grošev. Dobre krave so se pocenile za 2 do 3, biki so se podražili za 2 do 3 groše, dočim je klavna živina obdržala cene preteklega tedna.

Pri kupovanju
ASPIRIN
tablet pazite na
Bayer-jev križ!

Oglas je reg. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937

Na pajčevini - oljnate slike

Dunajski slikar Szodan je pred več leti bral v nekem starem časopisu, da je bilo v 16. stoletju nekaj časa moderno, da so slikarji pajčevine poslikali z barvami. Tudi slavni slikar Rembrandt se je vadil v tej umetnosti in je naredil sliko na prenežno podlago tega najnežnejšega tkiva. Leta 1853 so na Dunaju razstavili neko tako pajčevinasto sliko v okvirju in ljudje so bili vsi navdušeni zanj. Szodan je sklenil, da se tudi on priuči tej umetnosti in je šel najprej iskat — hleve, kjer je dobil pajčevino. Seveda je morala biti pajčevina čista, na njej ni smelo biti ne prahu ne žuželk. Na ducate teh nežnih tvorbo se je raztrgal, preden je slikar izvršil prvo, samo 11 kvadratnih milimetrov veliko sličico, ki je po čudnem naključju predstavljala največjo žival — slona — na najtanjši podlagi — na pajčevini. Spočetka je skušal slikar slikati na pajčevino z akvarelnimi (vođenimi) barvami, a te so pajčevino preveč razmeščale, tako da so se razpočile. Bolje je šlo delo od rok z oljnatimi barvami, a tu je nastala druga težava; umetnikova roka se je še preveč tresla, da bi bila kos tej svileni podlagi. Slednjič se je Szodanu posrečilo, da je z zmesjo raznih vrst barv in tudi akvarelnih dobil primerne barve. Tako se je čez leta izuril v tem slikanju in onih 35 slik, ki zdaj krasijo njegovo delavnico, bo kmalu

ne odpro razstave na Dunaju, kar se bo kmalu zgodilo in bo brez dvoma privabilo dosti umetnikov in strokovnjakov. — Čudno je pa le, da so pajčevine, ta nadloga vsake gospodinje, vendarle za kaj uporabne, pa še za tako lepo delo kot je slikarska umetnost!

Lenoba je ozdravljiva bolezen

Na seji medicinske akademije v Njujorku je neki zdravnik poročal, da je lenoba ozdravljiva. Pravi, da se največ otrok zato slabo uči, ker nimajo zdravih rdečih krvnih teles. Zato predlaga, da bi v vseh primerih, v katerih se v letih razvojne dobe niso spremenila rdeča krvna telesa in so torej otroci še vedno lenobi podvrženi, dobili taki, in tudi manj nadarjeni otroci, injekcije mastnih, živalskih snovi in joda in bi tako polagoma izginila bolezen, ki se ji pravi lenoba. Marsikateri starši bi bili zdravniku hvaležni, če bi se to zgodilo in če so njegova izvajanja resnična in ne le — ameriška!

Grenlandski časopis

Edini časopis na Grenlandiji je list »Atuagagdlinet«, ki ga izdaja urednik Lygne; ta poroča o svojem listu:

»Atuagagdlinet« vzdržujejo vsi prebivalci Grenlandije in ga v nakladi 3250 števk razdelimo po vseh hišah. Časopis ima osem strani in je ves v grenlandskem jeziku. Imamo dosti stalnih sotrudnikov, a poročila nam pošilja vsakdo, ki zna pisati. Seveda ne objavljamo navadnih čenč, marveč le stvari, ki so za Dansko zanimive. Zunanje politični del pišem sam in poleti črpam novice iz inozemskih listov, ki pridejo k nam le pet do šestkrat na leto. Od oktobra do aprila pa dajemo v list to, kar zvemo po radiu. Evropskih postaj ne slišimo dobro, celo z Danskega ne. Pač pa razločno slišimo vesti z Islandije in Amerike. Ljudje se za evropske vesti in novice skoraj nič ne zanimajo.«

Jesih zoper strupene kače

Vojaške oblasti britske Indije so odredile, da si naj angleški in domači vojaki pred kakim maršom skozi džungle namažejo noge in meča z jesihom, ker se takih nog kače nikoli ne dotaknejo. Oblasti upajo, da se bo s tem ravnanjem precej znižalo število nesreč, ki jih ondi povzročajo kače.

Tudi tak rekord je na svetu! To vratolomno vajo, ki je na sliki, je neki artist kazal v Londonu. Motor brzi med tem 80 km na uro

Katoliško časopisje v angleških šolah

Angleški nadškof Hinsley v Westminsteru se je prav na široko zavzel za razširjenje katoliškega časopisja po katoliški Angliji. Sedem škofij se je pridružil njegovemu pozivu. S posebnim skupnim pastirskim listom poudarjajo školje izredno važni pomen katoliškega časopisja za šolski in verski pouk. Pravi, da mora pouk, ki naj otroke uspo-

sablja za katoliško življenje, dati otrokom tudi poznanje in ljubezen za njih katoliško časopisje. Časopisje naj se ne uporablja kot učni pripomoček, pač pa naj se otroci naučijo spoznavati ga in ga uporabljati v življenju. Po nekaterih šolah so se že skušali ravnati po tej odredbi in sicer po tem-le pravcu: 1. Otroke je treba seznaniti s katoliškim časopisjem in jih vzpodbujati, da ga beró in proučavajo. — 2. Otroci naj se naučijo razumevati in upoštevati dejstvo, kaj pomeni, da je človek katoličan in naj se seznanijo s katoliškim delovanjem po vsem svetu. — 3. Iz lastnega časopisja naj črpajo otroci potrebno znanje, da se bodo vedno mogli zoperstavljati dnevnim nasprotovanjem in težkočam. — 4. Otroci naj spoznajo namen Katoliške akcije tako, da jo praktično proučavajo s pomočjo katoliškega časopisja.

Kako to doseči?

1. Razdeliti je treba katoliške časopise med otroke. 2. Iz kakega lista naj se izbere kako vprašanje in pri verouku naj bodo razprave in pogovori o njem. 3. Navajati je treba otroke, da bi iz časopisov izrezali slike, članke in novice in bi jih po posebnih točkah sestavili in shranili. 4. Katehet in otroci naj bi se razgovarjali o tem, kar so našli v katoliških časopisih.

S tem upajo doseči v Angliji, da se bo katoliško časopisje širilo in predvsem — da bodo otroci spoznali, da katolištvo ni samo v cerkvi in šoli, ampak po vsem svetu in da je to oblač, ki ima na vseh potih življenja važno, večkrat pa odločujočo vlogo.

Na severnem tečaju: »Živio, tu je četrti! Halo, ali znate tarok?«

Neverjetno pa resnično

V Sidneju je nedavno vzbujala pozornost neka mrs. Daisy Shepherd s tole traparijo: hodila je z ukročeno kengurjko po mestu in če je morala kje v trgovini kaj plačati, je vzela denarnico iz — kengurjke mošnje! Zaradi te »originalne ideje« so jo klicali na sodišče, ker je bila obtožena, da trpinči živali. Čeprav je dokazala, da njeno početje kengurjki ne povzroča nobene sitnosti, nikar bolečin — je morala vendar plačati občutno denarno kazen.

Julija 1928 je v Newyorku umrl Aleks. Peacock. Mož je bil neznansko bogat, pa ni vedel, kam bi razmetal denar in ga je v tej »skrbni« resnično razmetaval za najbolj bedaste reči. Tako je, na primer, kupil tudi veliko posestvo, češ da bo imel vzorno gospodarstvo, nekaj prav posebnega. Ta vzornost in posebnost kmetije pa ni bila nič drugega, ko da je dal vsak dan okopati krave in jim čistiti zobel!

Na pošto v Lodeveu v Franciji je prišel nekega dne mož, da bi oddal pismo. Toda uradnik ni hotel sprejeti pisma, ker je bilo »pismo« le — en kvadratni centimeter veliko. Odpošiljatelj tega drobnoglednega pisma je nato pošto tožil in je tožbo dobil, češ da v uradnih predpisih ni nobenih določil, kako pismo ne sme biti majhno, ampak le, kako ne sme biti veliko...

Od povsod

Premog za stavbe.

V severno ameriški državi Zah. Virginija so sezidali poslopje trgovaške zbornice iz — premoga. Porabili so ga 65 ton; seveda so premog prej primerno predelali.

»Normandie« — lastnica »Modrega traka«. Iz Njujorka poročajo: Prekomorski parnik »Normandie«, ki si je nekoč že priboril Modri trak, si ga je spet pridobil nazaj, ker je dosegel hitrostni rekord na poti iz Evrope v Ameriko in sicer je vozil 95 ur in 2 minuti.

Sv. pismo v rokopisu iz leta 1298, to je tretje najstarejše armensko sv. pismo v rokopisu, krasno delo z miniaturnimi, je dobila v dar narodna knjižnica na Dunaju. Najstarejše sv. pismo v rokopisu iz leta 1194, imajo Benetke; drugo najstarejše je armensko sv. pismo v Lvovu iz leta 1198.

Eno najboljših angleških kriketskih moštvo je Cricketeren »Gentlemen of Worcester-shire«. Njih načelnik, major Jewell, je odličen tolkač

Mrliče sežigajo. — Na bojišču pred Peipingom so po starih japonskih šegah slovesno sežigali v vojni padle vojake

razstavljenih na posebni razstavi, da si jih bo moglo občinstvo ogledati.

Kako umetnik slika na pajčevino

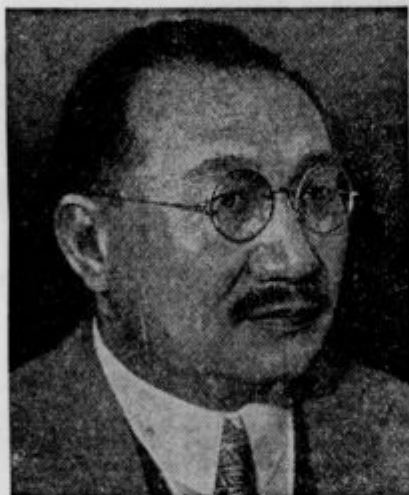
Pravkar je Szodan v okvir iz lepenke napel majhno pajčevino, ki jo obdelava s svojimi nežnimi čopiči. Nekateri čopiči so tako majčni, da vsebujejo le nekaj las; manjše motive mora delati s pomočjo povečalnega stekla. Sliko srednje vrste dela slikar 20 dni. Danes dela sličico, kako se divja koza bori z orli. Osmutki za to sliko so v skicirki; slikar si jih riše vanjo, da so zmeraj bolj zmanjšane in bolj natančne. Z mirno roko nastavi čopič in kane nalahno in previdno barvo na pajčevino. Če bi se je dotaknil le malo močnejše, bi se pajčevina kaj raztrgala. Če držiš izgotovljene sličice proti luči, vidiš njih blestečo se prozornost in čudovito ljubkost, da si kar očaran. Sličico je treba dati kož med dvoje šipic in v lesen okvir, da je dobro zavarovana. Szodan ima v predalu kar vrsto še nerabljenih pajčevin, ki so shranjene med šipicami. Poskusimo, koliko teže prenese pajčevina! Slikar prilepi približno 6 kvadr. centimetrov veliko pajčevino na kos lepenke, položi majhen papirček na vrh in da nekaj uteži na tanko podlago: najprej 10 gramov — nič se ne zgane; nato 20 gramov — zdaj se pajčevina že malo upogne; potem pa 30 gramov, ki jih še prenese; kar je čez 30 g, pa pajčevino pretrga. Ker je pajčevina tako tanka, je njena moč vendarle velika, kar tudi mora biti, ker se pajek po emi sami nitki spušta nizdol.

Pokrajine in portreti

Na obširni steni visijo različne pajčevinaste slike, ki so pa vse dvojnate, in sicer vidimo na levi dobro podobo, na desni pa pokvarjeno. To pa zato, da slikar pokaže, kako se to delo težko posreči. Na pajčevinastih sličicah vidimo portrete raznih velikih mož, tako tudi portret dr. Seipla, H. Forda, Morgana in domačih veljakov. Najlepše pa so pokrajine; zlasti je lepa slika »Romunski kmetje spravljajo seno« in pa največja, 21x17 cm velika pajčevinasta slika »Stvarjenje sveta«. Očarljivo ljubka je majcena sličica, kjer je naslikan pajek na svoji lastni pajčevini. Na sličicah ni imena slikarja ali začetnic njegovega imena. Njegov znak je majcen pajek v vogalu.

Amerika se zanima

Za to svojsko Szodanovo delo se je začela zlasti Amerika zanimati. V svoji delavnici je slikar že večkrat sprejel obiskovalce iz Amerike, ki so zvedeli za to umetnost in so hoteli plačati visoke vsote za sličice. A umetnik jih noče prej prodati, dokler

Dr. Kung, kitajski finančni minister, ki zdaj potuje po Evropi, bo baje bodoči ministrski predsednik na Kitajskem

Nova abeceda

Kakor poročajo italijanski listi, je milanski profesor Cadei, ki na ondotni tehniki poučuje lepospisje, poslal prosvetnemu ministru v Rim spomenico o svoji iznajdbi, ki je osnutek za skrajšano abecedo. Profesor ima tri predloge: Pravi, da ni treba, da imamo za sleherni samoglasnik posebno črko. Zadostovalo bi, da bi imeli — kakor note ali nekateri orientalski jeziki — za samoglasnik majhen kvadrat v različni višini vrste na primer bi bil a na najvišji črti, u pa na najnižji. Ta kvadrat, ki bi sledil ko po soglasniku, bi zavzel manj prostora, kakor pa ga je treba zdaj v knjigah za vse samoglasnike. Drugi predlog se ozira na dvojne črke, kakršnih je več zlasti v nemščini; drugo črko bi le nakazali s tem, da bi bolj debelo napisali prvo črko. Tretji predlog je zgolj za italijanski jezik. Italijani ne izgovarjajo glasu h — in naj ga zatorej tudi ne pišejo. Profesor Cadei meni, da bi se z njegovo abecedo prištedilo mnogo papirja in tiskarskih potrebščin. Pravi, da bi imela po novem knjiga, ki ima zdaj 300 strani, samo 285 strani, s čimer se prihrani 5 odstotkov stroškov.

Japonski vojaki na peipinski fronti

Kongres Pax Romane

Organizacija svetovne katoliške dijaške mladine si je dala za nalogo Pax Romana. S tem je mladina, ki se v njej zbira, hotela močno poudariti za današnje čase tako potrebno idejo miru med narodi in državami. Jasno je, da usoda sveta ni samo v rokah te mladine. Prizadevanje za mir mora biti delo vseh. Prav posebno pa se ta mladina zaveda, da mora v prvi vrsti prositi za mir Njega, ki vodi usodo narodov. Zato se je udeležila pontifikalne sv. maše za mir, ki jo je v katedrali Notre Dame daroval pomožni škof kardinala Verdiera g. Beausart. Katoliška akademska mladina je s tem pokazala svetu resnične in uspešne osnove, iz katerih mora izhajati delo za mir; s tem pa je tudi odklonila neekretno mirovno propagando francoske ljudske fronte, ki ob mirovnem stebru pri vzhodu v parizi svetovno razstavo naštevane armade vseh držav sveta, na koncu pa demagoško dostavlja, da obstaja še ena armada, t. j. armada sovjetske Rusije, ki da »služi miru«.

V nedeljo popoldne so kongresisti položili venec na grob neznanega vojaka, zvečer pa so se udeležili veličastne predstave »Le vragi Mistère de la Passion« pred portalom notredamske katedrale.

Ponedeljek, 2. avgusta.

Danes je zaključni dan kongresa. Zjutraj je bila slovesna sv. maša v »Eglise des Etudiants«, nato pa zaključno zborovanje v »Foyer International«. Še enkrat se je zbralo 600 delegatov iz vseh delov sveta, še nekoliko zmučenih po desetdnevem delu, pa vendar navdušenih in močnih dovolj, da ponese med svoje brate križem sveta novih smernic, nove moči, nove neustrašnosti in borbenega duha za Boga, za Cerkev, za novo družbo. Neko praznično razpoloženje vlada med vsemi, ki se ozirajo nazaj na sadove svojega dela in gledajo v bodočnost, ko bodo zopet kot mrvljice gradili v svojih domovih kraljestvo Kristusovo na zemlji. Na delo v dijaških društvih mislijo, na univerze, seminarje, na vso ono mladino, ki ni na pravi poti, na vse tiste množice akademikov in akademikov, ki jih bo treba še pridobiti. Težko bo delo, kakor je delo za resnico vedno težko, toda izobraženstvo se mora okleniti resnice, mora biti zanj pridobljeno ter jo živo ponesti med druge, ki si z živilnim delom po tovarnah in poljih služijo vsakdanji kruh.

Še nekaj praktičnih pogledov in napotil za izbiro poklicev in delo v njih nam poda Lucien Romier, glavni urednik velikega pariškega lista »Figaro«. Nato stopi na oder pravi ustvaritelj Pax Romane, njen cerkveni zastopnik in generalni tajnik Abbe J. Gremard in nam v klenih besedah oriše smernice za filozofsko, moralno, kulturno, svetovnonazorno in socialno vzgojo katoliške dijaške mladine. Med njegovim govorom vsa dvorana neštokrat odmeva od vnetih pritrditev. Pred nami se odpira veliki problem, ki je več ali manj skupen vsem narodom: problem katoliške inteligence. Krščanstvo je ustanovilo univerze. Te univerze pa so se tekom časa marsikje izprevrgele v žarišče zmotnih nauk in v izhodišče boja proti krščanstvu, ustvarjale so in še ustvarjajo kadre borcev proti krščanski kulturi. Niso vse univerze take. Mnogi najpomembnejši znanstveniki so pravi misijonarji krščanske kulture. Toda tudi drugi morajo postati taki, univerze morajo zopet služiti svojemu pravemu namenu, resnici in pravemu namenu. Iz njih morajo priti boji za novo človeško družbo, oni morajo rešiti

človeštvo nesreče, v katero so ga pripeljale moderne zablode. Zato mora dati katoliška mladina dobre, praktične katolike, na drugi strani pa prvostopne strokovne znanstvenike.

V imenu kardinala Verdiera se je poslovil od kongresistov pomožni škof Beausart. Tajnik Pax Romane g. Rudi Salat je prečital še enkrat vse sprejete resolucije, nato pa je predsednik Max Legendre sporočil izid volitev novega odbora Pax Romane za leto 1938, ki ga sestavljajo: predsednik Slovenec, ki ga določi Slovenska dijaška zveza, prvi podpredsednik Millot (predsednik zveze francoskih katoliških študentov), drugi podpredsednik dr. Novotny (Avstrija), tretji podpredsednik Kirschbaum (Slovak). Tehnični tajnik ostane Rudi Salat, generalni tajnik in cerkveni zastopnik pa Abbe J. Gremard (Švica).

Predsednik Max Legendre je povzel nekatere najvažnejše sklepe tega kongresa, bodril kongresiste k novemu delu in novim zmagom za naše katoliške ideale, nato pa je zaključil XVI. kongres Pax Romane.

Kongresisti, ki so dolejš iskali stike s tovariši iz drugih držav, so začeli iskati tovariše iz svojih delegacij in se zbirati okrog svojih cerkvenih zastopnikov. Sploh se mi zdi potrebno poudariti lepo in domačnostno razmerje, ki vlada pri vseh akademskih društvih, kolikor sem jih spoznal, med akademiki in njihovimi duhovnimi voditelji. Oni ne smatrajo duhovnega voditelja za nekaj, kar pač mora biti, tudi jih ni prav nič strah za izgubo samostojnosti ali iniciativnosti, veseli so pobud, ki pridejo od njegove strani, nikdar ne pride v njihovih dušah do dogodkov, zaradi katerih bi se duhovni voditelj kot cerkveni zastopnik kakorkoli ne strinjal.

Še skromen zaključni banket in sprejem pri pariškem županu, pa je konec kongresa. Poleg običajnih zahval vsem, ki so sodelovali pri kongresu in ga organizirali, smo bili deležni največje pozornosti Slovenici. Naš predsednik je povabil vse na prihodnji kongres, ki se bo vršil v Sloveniji in jim razložil naše posebnosti ter naše poslanstvo. Vsi so nas kar oblegali in nas spraševali, kje je Slovenija, v katerem delu Jugoslavije leži, v katerem mestu bo kongres, kakšne so razmere pri nas, koliko katoliških akademikov imamo, tudi za naš konkordant so se mnogi zanimali. Konec kongresa je, delegati se še enkrat pozdravljajo in si stiskajo roke, povsod sliši: na evidenje prihodnje leto, na evidenje v Sloveniji, Jugoslaviji.

Za nas Slovence bo XVII. kongres Pax Romane izredno važen, saj se bo vršil na naši zemlji in se bo oziral na naše razmere in naše potrebe. Prihodnje leto se bo bavil kongres Pax Romane s komunizmom in z vprašanjem, kakšno naj bo razmerje katoliškega akademika do delavca. Na stotine tujih delegatov si bo ogledalo lepote Slovenije in Jugoslavije, ogledali si bodo naše življenje in naše delo, z njimi bodo prišli časniki, ki bodo po svetu raznesli glas o našem rodu in grudi naši. Svet nas skoraj ne pozna ali pa nas zelo slabo pozna. Mednarodni kongres katoliške akademike mladine naj vsaj malo pripomore do tega, da bo svet spoznal naše narodne kulturne vrednote, naše ljudi in našo zemljo. Upam, da bodo tudi naše države in cerkvene oblasti spoznale važnost tega kongresa in nam šle v vseh ozirih na roko, kot so to storili Francozi.

Poglabitev kolodvora — zahteva naroda

Ljubljana, 9. avgusta.

Na zadnji seji akcijskega odbora za rešitev kolodvorskega vprašanja sta bila izvoljena dva odseka, katerih naloga je, da vprašanje temeljito proučita in pa da ga tudi popularizirata, tako da bo zahteva po poglobitvi ljubljanskega kolodvora res postala zahteva vsega slovenskega naroda. V propagandni odsek so vstopili med drugimi predsednik akcijskega odbora univ. prof. Alojzij Horvat, predsednik odbora dr. Franc Stele, podpredsednik odbora dr. Milan Korun, ing. Lado Kham, predsednik kino podjetnikov g. Kham, ravnatelj velešajna dr. Dular, zastopnik ljubljanskih trgovcev g. Golob, g. Boris Kristan, predsednik Zveze za tujski promet dr. Mar. dr. R. Mole, g. Stane Vidmar, predsednik društva za ceste dr. Vrhunc, mestni tiskovni referent in pa zastopniki vseh štirih ljubljanskih dnevnikov.

Danes je bila prva seja tega propagandnega odbora pod vodstvom dr. Steleta, ki je označil glavne naloge odbora. Soglasno je bilo sklenjeno, da bo ta propagandni odsek stalno zasedal. Zahteva po poglobitvi kolodvora je s stališča Ljubljane urbanističnega pomena, je pa tudi splošno slovenska in splošno državna nujnost. Podvozi ali nadvozi se nikakor ne obnesejo, kakor kažejo zgledi

iz Zagreba. Dr. Stele je omenil, da bo prihodnja številka »Kronike« posvečena temu vprašanju. V debati, v katero so posegli univ. prof. Horvat, dr. Dular, dr. Korun, ing. Kham, dr. Mole in drugi, je bilo sklenjeno, da se čim prej osnuje skupna pisarna za propagandni odsek, da se osnuje sistematično poročanje in propaganda v vseh dostopnih listih, dalje da bo propagandni odsek skrbel za primerne filmske posnetke, za predavanja po društvih in za predavanja po radiu, za letake in brošure, ki naj vsej javnosti in vsem činiteljem dopovedo, kako nujno potrebna je rešitev kolodvorskega vprašanja in da je edina možnost za poglobitev. Prof. Horvat je poročal tudi o velikem, 5 m dolgem modelu zamišljene poglobitve kolodvora, ki bo razstavljena najbrže že na ljubljanskem seneškem velešajnu. Sklenjeno je bilo, da se prilegno v propagandni odsek tudi razne druge ustanove, ki so za to splošno propagando potrebne.

Prva seja je pokazala, da se je propagandni odsek zelo resno zavzel za izpolnitev svoje naloge ter je upati, da bo uspel: pogoj za to pa je seveda umevanje vse slovenske javnosti in pa dostopnost odločujočih činiteljev v državi do stvarnih dokazov, ki nujno govore za poglobitev ljubljanskega kolodvora.

Agnes Günther:

60

Dušica - Rožmarinja

Kar odgovori princesa: »Le enkrat še bi želela videti Harro. Ko bom poslušala svojim staršem, tega ne bom več smela. In zdaj sem ga pa vendarle pozvala.«

»Grofa Thorsteina?... Kako ste mogli vedeti?

»Videla sem ga spodaj z vami pod cipreso...«

»Ni izključeno, da ste ga videli. Ni hotel priti gor...«

»Vem. Misli na mojega očeta, ki bi mogel poročiti — netaktno! In tudi mene se boji. Mojega piema še nima.«

Zdajci vstopi zdravnik s kozarcem v roki. Rožmarinja se prestraši.

»Mora to biti?«

»Da, princesa!«

Pije nekaj požirkov. Njene oči se odpro na široko in zastrme. Njena roka se oklepa Lizine roke.

»Doktor! brž semkaj!« zavpije gospod profesor.

»To sem pričakoval. — Bom moral vendarle vbrizgati...«

»Trenutek, doktor, če bi še počakalite!«

In profesor nese svetliko na verando.

»Kaj delate, gospod profesor, jaz vendar potrebujem luč!«

»Doktor! Princesa ima doli prijatelja, kate-

rega prikaže. Obliubil sem mu, da ga obvestim, preden izvršite injekcijo. Prepričan je namreč, da bo njegov prihod imel isti učinek. — Za božjo voljo, kje je pa ta Angležinja?«

»Gori je v svoji sobi. — Odsli je takoj v svoje stanovanje in se ni brigala za poziv deklice. Hudo sem razgrajal tam gori, da bi jo spravil iz brloga. Domnevam, da je naglušna ali pa...«

»Potemtakem bi nama seveda ne koristila mnogo... To je zelo mučno!«

»Kje pa imate tega skrivnostnega prijatelja? Brez vbrizgavanja bo težko prebilo to noč. Pa poizkusimo s prijateljem! Ne smemo zamuditi nikakršne priložnosti, ki se nam nudi.«

Pred vrati stoji grof Thorstein.

»Grof Thorstein.«

»Doktor Vogt.«

»Bi li mogel govoriti s princeso?«

»Prosim vstopite!«

Za trenutek obstoji Harro kot pribit ob vratih spalnice. Toda bojazen zdravnika se ne uresniči.

Harro vzame nežno, blede ročice Rožmarinje ter jo rahlo zopet odloži z besedami: »Tako hudo si torej bolna, uboga dušica!«

Princesa zre v grofa s svojimi milimi očmi in okoli njenih ustnic se utrinja lahen nasmešek: »Oh, kako sem srečna, da si prišel, Harro! Prišedna hvala za tvoje krasno božično darilo! Zelo si me vradostil. Najlepša je sprednja goe v svojem do-

stojanstvu.«

»Če sem te v radostil. Ni se mi posebno posrečilo. Ti hvališ goseke čez princeso!«

Tako se razgovarjata, ko dobra stara prijateljica, ki sta se šele včeraj ločila in med katerima je vse jasno.

»In ti hočeš zame prositi očeta! Prejel boš moje pismo in čital boš vse iz moje preproge, ki leži poleg mojega stola. Seveda še ni docela dovršena. Ta preproga je namenjena tebi. Toda žal, božično darilo to ni! Nisem ti mogla ničesar dati in to me je hudo bolelo.«

»In še zaradi mnogih drugih stvari, dušica!«

Karčnik se uvidel gospod profesor, da je njegova navzočnost odveč in hoče oditi. Toda Harro ga zadržuje: »Prosim, ostanite še!«

In princesa reče Harro, ki še vedno stoji: »Ti si tako dolg, sedi vendar tja!«

Zdravnik vidi v grofu zelo razumnega moža, kakršnih je dolejš malo videl po bolniških sobah. Harro sede ne preblizu ne predaleč od bolniške postelje in vpliva pomirljivo na vse, ki ga vidi. Princesa zre vanj s svojimi velikimi, krotkimi očmi,

Sport

Pred likvidacijo SK Ljubljane

Zadnji sestanek SK Ljubljane je pokazal, da finančni položaj ni rožnat! Žrtve, — ki jih potrebuje SK Ljubljana, če jih primerjamo z zagrebškimi in belgrajskimi nogometnimi klubi, so tako minimalne, da bi ena desetina tega zadostovala za odlično vzdrževanje našega edinega slovenskega predstavništva v državni ligi.

Vzemimo samo v primer količnik prebivalcev Belgrada, Zagreba in Ljubljane, pa smo si na jasnem, kaj žrtvuje Belgrad in Zagreb in kaj žrtvuje lepa slovenska prestolnica za svojega slovenskega predstavništva v državni ligi. Ali se res ne bo našlo izmed stotisočev slovenskega prebivalstva glavnega mesta Slovenije borih štiri sto ljudi, ki bi bili pripravljeni žrtvovati mesečno »samo« borih deset dinarjev!!

Pri vseh teh težkočah moramo poudariti razveseljiv tehnični položaj SK Ljubljane. Moštvo, ki je za celih petdeset odstotkov boljše od lanskega, nas zagotavlja, da pri podpori širše javnosti zmo-

re v letošnjem liginem tekmovanju zasesti odlični položaj v tabeli državnega prvenstva!

Ali naj torej v takem položaju vržemo puško v koruzo — in razpustimo elitno enajstorico predstavništva slovenskega nogometa? Ne! Ne smemo dopustiti, — da bi bili v posmeh škodoželjnemu Zagrebu in Belgradu, ki sta nam že ob rojstvu preokovala smrt in pogubo v državni ligi in nas pošiljala v tretji podzvezni razred!

Slovinci — ali nismo mar že dokazali, da smo v zimskem, plavalnem, telovadnem in lahko atletskem športu visoko, visoko nad Zagrebom in Belgradom! Dokazimo, da tudi v nogometu ne zaostajamo za drugimi mesti naše kraljevine, to pa lahko dosežemo samo s tem, da nas podpre naša širša slovenska javnost. Na njo torej apeliramo, da se polnostevilno udeležijo sestanka, ki se bo vršil v četrtki, 12. t. m. v salonu restavracije »Sestice«, Tyrševa cesta, točno ob 20. uri. Od tega sestanka je odvisno, kako bo mogel slovenski reprezentant zastopati svoje barve v državni ligi!!! — Na svidenje, Ljubljančani.

Minister dr. Rogić — pokrovitelj ljubelske dirke

Za VII. mednarodno motociklistično ljubelsko dirko je blagovolno prevzel pokroviteljstvo minister za telesno vzgojo naroda gospod dr. J. Rogić, ki je naklonil zmagovalcu krasen srebrni pokal. Priprave za Ljubelj so v polnem teku in videti je, da bo tudi toplot Ilirija posekrela za najboljšo organizacijo.

Vsa praga bo zvezana telefonično. Radio Ljubljana pa bo oddajal potek cele prireditve. Nekateri trdijo, da se razpisale svoje nagrade za najboljši vozač na njihovih proizvodih, vodstvo tekme pa je razpisalo za posamezne kategorije krasna častna darila. Borba bo brez dvoma zelo napeta in zanimiva posebno zato, ker se bodo na Ljubelju spoprijeli med seboj kar štirje konkurenti: Avstrijci, Zagrebčani, Mariborčani in Ljubljančani.

Z ozirom na velik razmah motociklizma v zadnjem letu smemo pričakovati letos na Ljubelju edinstveni športni dogodek.

Obsežen športni spored ob zaključku VI. maribor. tedna

Tenis.

Nacionalno prvenstvo Slovenije in internacionalno prvenstvo Maribora. Na skrbno pripravljenih igriščih ISSK Maribor in SK Rapid je zaključeno tekmovanje, ki je tako po udeležbi igralcev in po kvaliteti iger bilo največje, kar se jih je do sedaj izvedlo v Mariboru. V nedeljo je bilo tudi zanimanje občinstva večje, ki je sprito lepih in napetih iger popolnoma prišlo na svoj račun. Končni uspehi turnirja so sledeči:

Nacionalno prvenstvo Slovenije:

dame posamezno: Lirzer (Rapid):Voglar (Maribor) 4:6, 7:5, 6:2 finale.

gospodje posamezno: Skoberne (Atletiki, Celje):Blanke O. (Rapid) 7:5, 6:3, 6:4 finale.

juniorji posamezno: Smerdu (Ilirija, Ljubljana):Blanke O. (Rapid) 6:3, 8:6 finale.

dame posamezno: Lirzer (Rapid):Voglar (Maribor) 4:6, 7:5, 6:2.

Internationalno prvenstvo Maribora:

dame posamezno: odigrane so bile semifinalne igre: Lirzer (Rapid):Bačkor (ATK, Zagreb) 7:5, 6:0; Cutič (Rapid):Voglar (Maribor) 6:3, 6:4. Finale med Lirzer in Cutič se bo odigral v toku tedna.

Gospodje posamezno: Radovanovič (BTK, Belgrad): dr. Nierhaus (Graz) 6:4, 6:3, 6:4 finale; gospodje v dvojce: Radovanovič:Mogin (Belgrad):Zahlbruckner-Ebner (Graz) 7:5, 6:4, 6:3, finale;

dame in gospodje v dvojce: Radovanovič (Belgrad):Voglar (Maribor):Kukuljevič-Bačkor (Zagreb) 4:6, 6:4, 6:4, finale; dame posamezno: Lirzer (Rapid):Voglar (Maribor) 4:6, 7:5, 6:2, finale.

Najboljši igralec turnirja je bil znani jugoslov. reprezentant Radovanovič iz Belgrada, ki je tudi osvojil vsa možna prva mesta. Njegova igra je zelo raznolika, vse udarce obvlada s sigurnostjo in točnostjo. Presenetljiva je njegova vzdržljivost, saj je vse 3 dni bil od zore do mraka v igri. Poleg njega sta bila še zelo dobra Kukuljevič, ki je dosegel tudi

najboljši uspeh proti prvaku in Gradčan dr. Nierhaus, ki pa je nekoliko nesiguren. Od domačinov je dosegel zelo lepe uspehe mladi Blanke. Zelo dober šport so nudile igre gospodov v dvojce, kjer je bilo več parov skoro enako močnih.

Dame so bile v glavnem izenačene. Lirzerjeva je vzdržljivejša in ima tudi močnejše udarce, ki so ji prineeli zmago. Voglarjeva je mnogo napredovala, vendar še vedno nima v odločujočih trenutkih dovolj koncentracije.

Tudi juniorji so pokazali zelo dobro igro. Smerdu iz Ljubljane je zelo dober, le nekoliko premehek so igra. Blanke stalno napreduje. Juniorjem Maribora pa se je očito poznalo pomanjkanje treninga. Po končanem turnirju se je na terasi klubskega doma ISSK Maribor izvršila razglasitev rezultatov, nakar je vodja turnirja g. ravnatelj Babič z zahvalo vsem sodelujočim razdelil lepa darila.

Zunanji udeleženci so bili vznemirjeni nad krasoto igrišč in bili tudi popolnoma zadovoljni z organizacijo turnirja in lepim sprejemom, ki so ga bili deležni od prirediteljev.

Medeoski finale BTK Belgrad:Rapid, Maribor.

V okvirju turnirja sta odigrala imenovana kluba tudi tekmovanje za državno prvenstvo moštev. Pri gospodih so zmagali Belgrajčani 3:2, dočim so dame Rapida priborile visoko zmago z 5:0.

KOLEARSKE IN MOTOCIKLISTIČNE DIRKE društva »Save« se vrše dne 29. t. m. ob vsakem vremenu. — Darila so razstavljena v izložbi trdnice »Tribuna«.

MK Ilirija. Seja upravnega odbora in športne komisije bo nočjo ob 20 v kavarni »Evropa«. Ker se bodo na tej seji razdeljevale funkcije za ljubelsko dirko, je udeležba za vse gg. odbornike strogo obvezna.

MK Ilirija. Pozivamo prijavljene tekmovalce za ljubelsko dirko na sejo takoj javijo v tajništvo kluba (Miklošičeva 15) ter dvignjevo »Dovoljenja za trening«. Brez tega je treniranje po tekmovalni prosti mimo carinarnice in mimo zdravilišča g. barona Borna strogo prepovedano.

Hermes — motosekcija. Dravi ob 20 seja odbora pri članu Rosenwirth Karolu v buffet »Nana«, Tyrševa cesta, Tajnrik.

Borovnica

Brez večje reklame in agitacije so se pripravili borovniški fanje in dekleta za javni nastop, ki je bil v nedeljo in ki je presenetljivo lepo uspel. Po generalni vaji so člani, članice in naraščaj odšli k popoldanskemu božjemu opravilu, nakar se je razvil zelo lep in poester spreved po Borovnici na telovadnici pred Prosvetni dom, kjer se je nabralo zelo mnogo ljudi. V sprevedu je sodelovala vojaška godba. Fanje so dovršeno izvajali proste vaje za letos, izvršno so se odrezale članice, dekli in deklice pa so s svojim nastopom izvalili veliko navdušenje. Prav tako so mladi izvajali vaje, kakor je res treba. Vsa čast tako izvršni mladini. Člani so na orodju pokazali nekaj prav uspešnih vaj. Pomemben ideološki govor je imel dr. Miloš Stare. Nastopilo je nato šest članic, ki so ob zvokih harmonike tako lepo rajale, da so morale svoj nastop ponoviti. Višek je bil nastop članov na bradji ter se je posebno odlikoval Turšič, znan iz nastopa v Celju. Po tem oficijelnem delu je sledila prosta ljudska zabava ob godbi in ljudskem petju. Borovničani so se s to prireditvijo zelo postavili!

kot bi se ogrevala ob tem pogledu. Oba molčita. Toda to ni oni mučni molk, pri katerem pričakuje vsak kakšno besedo. To ni molk, ki zavaja živčne in dobrozdane ljudi v nespametno besedičenje. Ta molk osrečuje! — — — Cemu govoriti?... Saj se itak razumeva! — — —

Toda zdravnik ni nič prav zadovoljen s to tišino in s tem milobnim princinim pogledom, v katerem se izraža nežen smehljaj. Princesa se sme prav rahlo, prav malo iztegniti, svoje roke potegniti navzgor... In ta mož, s svojim zavajanja vrednim mirom, bo gotovo izgubil nekoliko samozavesti. Navzgor gre mnogo težje nego navzdol! —

Zdajci pristopi zdravnik s svojim zdravilom ter ga izroči grofu. Ta bo najbrž pripravil princeso do tega, da ga zaužije.

Harro se nemudoma dvigne ter reče Lizi: »Gospodična, pomagajte! Porinite roko pod blazino! — Dušica, to bi morala izpit!«

»Ah, Harro, nel — Ti ne veš... Ali mi ne morete priznati? Moram res v žgoči vročini in ogrožena od pušic v Jeruzalem?« —

»Princesa, morate! Menda ne boste že zdaj omagali...« zasepeče profesor.

»Moram zares, Harro?«

»Boš že morala... jaz... jaz te seveda ne silim. Če ne maraš, postavim 'kozarec vsrčan in hočem te pustiti v miru. Ostanem še nekoliko pri tebi, ako želiš. Morda boš malec zadremala...«

»Oh, kako rada bi... pa ne smem. Poglej, te oči!«

»Saj vendar ni nikogar tu! Nikar se ne muči s tem!«

»Jaz moram... jaz moram... Harro, daj mi kozarec! Hvala ti, da si mi hotel priznati. Nihee ni tako dober, kot si ti. Zdaj pa moraš oditi in gospod tajni svetnik tudi. Prosim. Prišedna hvala! Z Bogom!«

Grof Thorstein in tajni svetnik morata oditi in njima se pridruži tudi zdravnik, ki je prav tako že prepričan, da ponoči brčkone ne bo posebne nevar-

nosti. Toda ta ju spremi samo do vrat. Ob slovesu reče Harro zdravniku:

»Stanujem v hotelu 'Angst', gospod doktor. Tam me najdejo, če bi me kdo želel.«

»V tej začarani hiši nimam na razpolago potrebnih ljudi,« vzkligne nevoljno zdravnik. Potreboval bi nujno slugo, toda ta je na plesu angleške služkinčadi.«

»Pomirite se, gospod doktor, jaz ga bom že prijel za ušesa. Če ga ne dobim z rokami, ga bom dosegel po telefonu. V pol ure bo pri vas,« odgovori grof Thorstein.

Pri odhodu zapazi Harro poleg princinega naslonjača zloženo ročno delo. »To bo gotovo moja preprogica,« si misli ter jo malce razvije. Potem jo zopet skrbno spravi v red in jo vzame s seboj.

Ker gospod profesor zaradi pozne ure v svojem stanovanju brčkone ne bo dobil več večerje, ga povabi Harro s seboj v hotel na večerjo. Po večerji se podasta oba gospoda v kadilni salon, kjer stoji med palmami udobni naslonjač. Tukaj kadita vsak svojo cigaro. Ni več mnogo ljudi tu. Globoko v oknišču je še prost okrogel prostor, odkoder se vidi svetlikanje morja. Tu kadil Harro, a vidi se mu, da mu danes cigara ne diši. Tajni svetnik si skuša z zelo svetlo emotko udušiti notranji nemir.

»Cemu naju je princesa tako iznenada odslavila?«

Na to vprašanje gospoda profesorja odgovori Harro:

»Najbrž hudo trpi. Opazil sem to na njenih rokah, ki so postajale zelo nemirne. Jaz bi bil rajši ostal in mirno sedel, ko sem že bil enkrat tam!«

»Gospod grof, povejte mi vendar, kako je to mogoče, da ste bili takoj na mestu, ko so vas želeli? Je to vedno tako pri vas?«

»Ne. Zal ne! Gospod profesor, ali mi morete dati kak migljaj, kako bi naj govoril v tej zadevi s knezom, kadar pride?«

Mali oglasi

Službo dobe

Praktikanta
išče denarni zavod na štajerskem. Absolvent trgovske akademije, vojašine prost. Ponudbo s prepisom sprave in življenjskim popisom je poslati upravi »Slovenca« pod »Praktikanta« št. 947.

Upokojen drž. uradnik
samec, sprejme gospodinjstva veščo žensko srednjih let za gospodinjstvo. Nastop službe takoj. Ponudbe s zahtevki na: Urne Petrič, Velike Lašče 70.

Pomočnika
takoj sprejme za boljše dela Henrik Bitenc, str. mizarstvo, Vižmarje. (b)

Šivilje
ki so se delale v kranjski stroki, sprejme Rot. L. Mestni trg. (b)

Prodamo

Sveže sljive
prave, debele, 50 kg 120 din, hruške, jabolka, namizna, 50 kg 150 din — franke voznina razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (l)

Denar

Hranilne vloge
vseh denarnih zavodov, terjatve in vrednostne papirje
vnovčim
najkulantneje po najvišji ceni

takoj v gotovini
AL. PLANINŠEK, LJUBLJANA, Beethovnova ulica 14, telefon 35-10.

Vrednostne papirje
vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani. Krekov trg 10, tel. 37-52.

BANČNO KOM. ZAVOD in MENJALNICA
MARIBOR
Aleksandrova ulica št. 40
vnovčuje
HRANILNE VLOGE
bank in hranilnic,
kupi
vrednostne papirje, valute in slatnike po najvišji dnevni ceni.

Hranilne vloge
Mestne hranilnice Ljubljane, dobroopisane Zveze slovenskih zadrug in vlogov Vzajemne posojilnice prodajo po ugodni ceni Ag. bančnih in kreditnih poslov Al. Planinšek, Ljubljana, Beethovnova ul. 14/1, telefon 35-10. (d)

Hranilne knjižice
Celjske posojilnice d. d. Celje, večji znesek, sprejmemo proti mesečnemu odplačilu ter intabulaciji na prvo mesto posestva. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Sigurnost zajamčena« 12.355. (d)

Posestva

Več stavbnih parcel
na jako prometnem kraju, v bližini kolodvora Vižmarje - napredaj Pojasnila istotam št. 59. V najem se oddajo kletni skladiščni prostori. (p)

Visokopritlična hiša
z vodovodom, elektriko in lepim vrtom v Vižmarjih, napredaj. Pojasnila se dobe v Vižmarjih št. 59. (p)

Prodaj vilo
s 5 sobami, kopalnico, sobo za služkinjo, velikim sadnim vrtom, podkleteno, 5 minut oddaljeno od cerkve sv. Jožefa, na mirnem kraju. - Reflektanti naj pošljejo svoje naslove na upravo »Slovenca« pod zn. »Tihl dom« 12.635. (p)

Kupimo

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Čajno maslo
večjo množino kupujemo stalno vsak teden. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Maslo« 12.633. (k)

Stanovanja

ODDAJO:
Enosobno stanovanje oddam s 1. septembrom. Opekarska cesta 43. (6)

Objave

Opozorilo!
Osebo, ki je našla motorni magnet dne 9. avgusta ob 11 dopoldne na drž. cesti od Črnuče do Zaborata, pozivam, da odda omenjeni predmet v upravo »Slovenca« proti primerni nagradi. 12.636. r

TEL. 21-24 MATICA

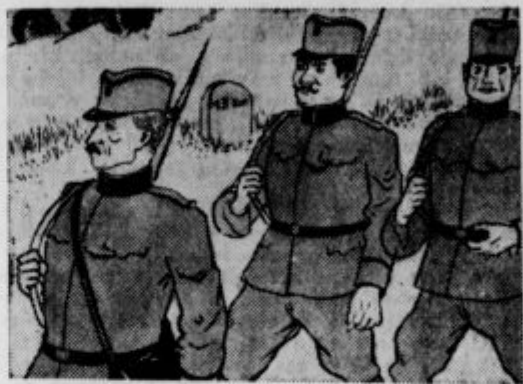
Priljubljena opereta Schubertovih melodij
Pri treh mladenkah
Paul Hörbiger — Maria Andersgast — Gretl Theimer — Svetislav Petrovič
Predstave danes ob 19.15 in 21.15 uri

Triperesna deteljica

Spisal M. Kunčič. — Dustriral M. Sedej.

S arcem, polnim tihega upanja, da bo nemara še ta dan dobil svoj denar nazaj, je Jernač odorožniške postaje zavil v bližnjo gostilno sredi trga, ki je imela nad vrati zapeljiv napis: »Pri ocvrti piški«. Tam si je privoščil velik kos rženega kruha in vdihaval zraven prijeten vonj, ki se je širil iz kuhinje. Navrh je izpil še kozareček brinjevca. Ko si je tako za silo privezal dušo in se odpočil je vzel podplate pod pazduho in se napotil nazaj proti domači vasi.

Vrli stražmojster Škrbina pa je po Jernačevem odhodu poklical predse tri svoje najspretnije orožnike. Najprej jih je molče premočil kakor general svojo hrabro armado in hudo resen je bil njegov obraz. Potem si je krepko zavil brke in rekel:

»Torej cigansko sodrgo moramo dobiti v pest!« Dva orožnika sta samozvestno prikimala, tretji, najmlajši, pa je izustil jako pomembno in pomisleka vredno besedo:

»Hm!«
Stražmojster je ostro zapicil vanj svoje oči, nagubančil čelo in ga uradno strogo poučil:
»Uradne osebe ne smejo poznati nobenega »hma«, zapomnite si!« Takoj nato je nekoliko omilil glas in vprašal: »Pa kaj ste hoteli reči s tem »hmom?«

»Prav za prav nič, gospod stražmojster,« se je opravičeval orožnik. »Z mojim grlom, veste, danes nekaj ni v redu, pa se moram od časa do časa malo odkašljati.« In še enkrat je izustil tiho jako pomembno in pomisleka vredno besedo: »Hm!«
»To bi lahko prej povedali,« je rekel stražmojster Škrbina in njegov obraz se je zjasnil.
»Torej če je tako, potlej je vse v redu in lahko greste!«

Orožniki so salutirali in strumno odkorakali po cesti za sledom ciganske drhali.

Programi Radio Ljubljana

Torek, 10. avgusta: 12. Operni odlomki (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13. Čas, spored, obvestila — 13.15 Radijski orkester: Puccini: Fantazija (v treh delih) iz opere »Turandot« — 19. Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Ivo Vojnovič in njegova doba (Vencelides iz Zagreba) — 19.50 Zabavni kotiček — 20. Par okroglih (plošče) — 20.10 Cestno-prometne težnje v dravski banovini v okviru mednarodnega prometa (z. Ing. Ciril Pirc) — 20.30 Pevski koncerti: Cirile Škerlj-Medvedove (pesmi Hugo Wolfa), vmes radijski orkester — 22. Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Vesele in žalostne pesmice (Ježek in Jožek).

Drugi programi

Torek, 10. avgusta: Belgrad: 20. Simfonični koncert, 21.45 Prenos iz Trebinja — Zagreb: 20. Igra, 20.30 Violina, 21. Pihala — Dunaj: 19.35 Sramel, 19.50 Vesel glasbeni pouk, 20.50 Igra, 22.30 Zabavni koncert — Budimpešta: 21. Violina in pianino, 22.10 Ciganska glasba, 23. Jazz — Trst-Milan: 17.15 Popoldanski koncert, 21. Simfonični koncert — Rim-Bari: 21. Puccinijska opera »Turandot« — Prag: 19.30 Slovenske narodne, 20. Solistični koncert, 20.55 Orkestralni koncert, 21.35 Pianino — Pariz: 20. Orkestralni koncert, 22. Umetniška glasba — Berlin: 20.10 Paradne koronice — Lipsko: 19.10 Simfonični orkester — Frankfurt: 19. Orkester in solisti — Strassbourg: 21.15 Opera — Bukarešta: 19.35 Romunske narodne, 20. Zabavna glasba, 21.30 Simfonični koncert francoske glasbe.

V globoki žalosti naznanjamo vsem, da nam je po dolgi in mučni bolezni umrl naš ljubljani, nenadomestljivi soprog in zlati oče, gospod

Martin Ferenčak
davični kontrolor

Zadnja pot blagopokojnega bo iz mestne mrtvašnice na Pobrežju v torek, dne 10. avgusta ob 16.

Maribor, dne 9. avgusta 1937.

Globoko užaloščeni:
Marija Ferenčak, soproga; Hildegarda in Edmund, otroka, in ostalo sorodstvo.

To je bila največja
SENZACIJA
mojega življenja

**HELLA
PITT
NOVA
FILMSKA ZVEZDA**

Trije dostojanstveni sodniki so me motrili, ko sem lepotičila svoje lice z navadnim pudrom. Bila sem videti »negovana«; puder se mi je lepil na polti. Zmislila sem ga, nakar sem uporabila novi, nevidni, z zrakom prevetreni puder, mešan s smetanovo peno. Sodnikom je zastal dih od začudenja: nisem bila več isto dekle.

To je največja skrivnost polti, ki je bila kdajkoli odkrita. Tokalon je za ogromen denar kupil recept in vse pravice. Zdaj lahko dobite ta puder pod imenom Tokalon. Poizkusite ga in izgledajte vsak dan svežejši, mlajši in lepši!

Kvalitetna-znamka

Gornja kvalitetna znamka v moških nogavicah. Moške nogavice in bombažaste damske nogavice se bodo dobivale od 15. oktobra t. l. v vseh boljših trgovinah.

V nedeljo nam je umrla naša dobra mama, oziroma stara mama, gospa
Nabergoj Franciška roj. Rošuta
vdova po carinskem revizorju

Pogreb drage pokojnice bo v torek, dne 10. avgusta ob 16.30 na mestnem pokopališču.
Sv. maša zadušnica se bo brala dne 11. avgusta ob 7 zjutraj v magdalenski župnijski cerkvi.

Maribor, dne 9. avgusta 1937.

Zalujoči otroci
Milko, Danilo in Stana por. Kraut
ter ostalo sorodstvo.

Zapustil nas je za vedno naš blagi, srčnojubilni oče in tast, gospod

Božidar Valenta

šolski ravnatelj v pokoju, imejitelj reda sv. Save IV. vrste

po dolgotrajni in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 85. letu starosti.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 11. avgusta 1937 ob 2 popoldne izpred hiše žalosti, Levstikova ul. št. 21, na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 9. avgusta 1937.

Globoko žalujoči ostali.

Umrli je naš dobri mož, oče, stari oče in brat, gospod

Valentin Benkovič

posestnik

Pogreb dragega pokojnika bo v torek, dne 10. avgusta ob 4 popoldne izpred hiše žalosti Novi trg 17.

Prosimo molite za njegovo dušo.

Kamnik, dne 8. avgusta 1937.

Zalujoči:

žena, otroci, bratje in drugo sorodstvo.

Bridka smrt nam je dne 7. t. m. iztrgala iz polnega zdravja nadvse ljubljene starše in stare starše

Josipa in Berto Klemenčič

Zemski ostanki nepozabnih pokojnikov so bili položeni k večnemu počitku dne 9. t. m. v Splitu.

Dan in kraj maše zadušnice bomo objavili.

Split-Ljubljana-Maribor, dne 9. avgusta 1937.

Neutolažljivi otroci in vnuki.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo tužno vest, da nas je danes popoldne po dolgi, mučni bolezni, v starosti 76 let, previden s tolažili svete vere, zapustil naš ljubljani soprog, oče in stari oče, gospod

Martin Furlan st.

posestnik in gostilničar

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, 11. avgusta ob 5 popoldne iz hiše žalosti na pokopališču v Tomišlju.

Vrbljene pod Krimom, dne 9. avgusta 1937.

Žalujoči

Vsem, ki so našo nepozabno hčerko in sestrico

Ivico

obsluži s prekrasnim cvetjem, ki so ob njeni smrti tako iskreno sočustvovali z nami ter jo spremili k Sv. Križu

najpristrčnejša zahvala.

Ljubljana, dne 9. avgusta 1937.

Bergantovi